

การพัฒนาแบบจำลองสำหรับ ทำนายความสามารถในการชำระหนี้ ของสหกรณ์ออมทรัพย์

ABSTRACT

In this work, the researcher analyzes the effects of financial ratios and management on the solvency of Savings and Credit Cooperatives (SACCOs). The results of this analysis are subsequently used in developing a predictive model for the solvency of SACCOs. The research population consisted of debtors with unpaid loans remaining on the books of the members of the Federation of Savings and Credit Cooperatives of Thailand Limited as of March 31, 2005 and March 31, 2006, respectively, techniques of descriptive statistics and logistic regressive analysis were used in analyzing the data collected.

Findings are as follows: The researcher utilized eight variables governing financial ratios and the methods of management in the analysis of low solvency for SACCOs. These variables were (1) the ratio of total debtors to total assets; (2) the ratio of outside loans to total assets; (3) the utilization of external loans as loans for members; (4) failure to utilize cash flow forecasts for the sake of efficient liquidity management; (5) the extensions of credit limit and/or credit terms to members resulting in problems of liquidity; (6) having a loan policy responsive to member needs regardless of effects on liquidity; (7) having a policy of using returns for dividend payments regardless of the effects on liquidity; and (8) a lack of qualified and knowledgeable human resources for financial management.

The results of hypothesis testing allowed for the construction of a solvency prediction model governing the tendering of loans to SACCOs loan creditors. When tested, all eight variables affected applications of the model. In addition, the model allowed accurate predictions overall at the high rate of 97.9 percent. Therefore, this model can be appropriately used in predicting the future solvency of individual SACCOs.

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อวิเคราะห์ผลกระทบของอัตราส่วนทางการเงินและการบริหารจัดการที่มีต่อความสามารถในการชำระหนี้ของสหกรณ์ออมทรัพย์ เพื่อนำผลการวิเคราะห์มาพัฒนาแบบจำลองสำหรับใช้ในการทำนายความสามารถในการชำระหนี้ของสหกรณ์ออมทรัพย์ ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ สหกรณ์ออมทรัพย์ ลูกหนี้เงินกู้ยืมของชุมนุมสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งประเทศไทย จำกัด ณ วันที่ 31 มีนาคม 2548 และ ณ วันที่ 31 มีนาคม 2549 สถิติที่ใช้วิเคราะห์ คือ สถิติเชิงพรรณนา และการวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติกส์

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า มีตัวแปรอัตราส่วนทางการเงินและวิธีการบริหารจัดการรวมทั้งสิ้น 8 ตัวแปร ที่ส่งผลให้ความสามารถในการชำระหนี้ของสหกรณ์ออมทรัพย์ต่ำ ได้แก่ 1. อัตราส่วนลูกหนี้เงินกู้ทั้งสิ้นต่อสินทรัพย์รวม 2. อัตราส่วนเงินกู้ภายนอกต่อสินทรัพย์รวม 3. การนำเงินกู้ยืมจากภายนอกส่วนใหญ่ไปให้สมาชิกกู้ 4. การไม่ได้นำประมาณการล่วงหน้าเกี่ยวกับกระแสเงินสดได้มาและใช้ไปมาใช้ในการบริหารสภาพคล่องอย่างมีประสิทธิภาพ 5. การขยายวงเงินกู้ และ/หรือ ขยายวงระยะเวลาชำระหนี้ให้แก่สมาชิกมีผลกระทบต่อปัญหาสภาพคล่องของสหกรณ์ 6. การกำหนดนโยบายตอบสนองความต้องการเงินกู้ของสมาชิกโดยไม่คำนึงถึงผลกระทบต่อสภาพคล่องของสหกรณ์ 7. การกำหนดนโยบายหารายได้เพื่อนำมาจ่ายเงินปันผลโดยไม่คำนึงถึงผลกระทบต่อสภาพคล่องของสหกรณ์ และ 8. การขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการบริหารการเงิน

ผลจากการทดสอบสมมติฐานได้นำมาสู่การพัฒนาแบบจำลองสำหรับใช้ทำนายความสามารถในการชำระหนี้ของสหกรณ์ออมทรัพย์ต่อเจ้าหนี้เงินกู้ โดยตัวแปรทั้ง 8 ตัวแปรข้างต้นมีผลต่อแบบจำลอง อีกทั้งแบบจำลองที่พัฒนาขึ้นมีอัตราการทำนายได้อย่างถูกต้องโดยรวมร้อยละ 97.9 ซึ่งอัตราดังกล่าวอยู่ในเกณฑ์ที่สูง ดังนั้น แบบจำลองนี้จึงเหมาะสมที่จะนำมาใช้ในการทำนายโอกาสของความสามารถในการชำระหนี้ได้ของสหกรณ์ออมทรัพย์ในอนาคต

บทนำ

วิกฤตเศรษฐกิจทางการเงินที่เกิดขึ้นในเอเชีย ปี พ.ศ. 2540 ได้ส่งผลกระทบต่อตลาดการเงินในประเทศไทยเป็นอย่างมาก ธนาคารและสถาบันการเงินมีหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้จำนวนมาก หลายๆ แห่งต้องเลิกกิจการ บางธนาคารถูกควมกิจการเป็นของรัฐ ส่วนที่เหลือต้องเพิ่มสัดส่วนผู้ถือหุ้นจากธนาคารต่างประเทศมากขึ้น รวมทั้งต้องปรับปรุงโครงสร้างการบริหาร ที่สำคัญต้องเผชิญกับการเปิดเสรีทางการเงินและการแข่งขันที่รุนแรง จากวิกฤตเศรษฐกิจทางการเงินดังกล่าว สหกรณ์ออมทรัพย์ในฐานะที่เป็นสถาบันการเงินประเภทหนึ่ง จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องเตรียมความพร้อมในการป้องกันปัญหาที่จะกระทบต่อการเงินของสหกรณ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านความสามารถในการชำระหนี้ให้กับเจ้าหนี้เงินกู้ยืมภายนอก เพราะผลกระทบเมื่อเกิดขึ้นกับสหกรณ์ออมทรัพย์หนึ่ง จะแพร่ขยายไปยังสหกรณ์ออมทรัพย์อื่นอย่างรวดเร็วต่อเนื่องเป็นลูกโซ่ ถ้าไม่มีมาตรการป้องกันและแก้ไขได้ทันท่วงทีก็จะส่งผลกระทบต่อสหกรณ์ออมทรัพย์ทั้งระบบและระบบการเงินทั้งประเทศ (สุพัตรา ธนเสนาวิวัฒน์, การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 17 กันยายน 2552; มนตรี ช้วยชู, 2550)

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันสหกรณ์ในประเทศไทยมี 7 ประเภท ได้แก่ 1. สหกรณ์การเกษตร 2. สหกรณ์ประมง 3. สหกรณ์นิคม 4. สหกรณ์ร้านค้า 5. สหกรณ์บริการ 6. สหกรณ์ออมทรัพย์ และ 7. สหกรณ์เครดิตยูเนียน โดยการวิจัยครั้งนี้มุ่งเน้นเฉพาะสหกรณ์ออมทรัพย์ ซึ่งเกิดขึ้นจากกลุ่มบุคคลที่รวมตัวกัน มีวัตถุประสงค์ในการส่งเสริมฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมของสมาชิก ดำเนินกิจการเพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกัน อันเป็นประโยชน์สุขของสมาชิกและส่วนรวมตามความจำเป็นแก่การดำรงชีพ (สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จำกัด, 2549; สำนักงานสหกรณ์จังหวัดนครราชสีมา, 2549) และจากข้อมูลส่วนวิจัยและพัฒนาสารสนเทศทางการเงิน สำนักเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ได้แบ่งสหกรณ์เป็น 2 ภาค คือ สหกรณ์ภาคการเกษตรและสหกรณ์นอกภาคการเกษตร โดยแสดงให้เห็นประเภทสหกรณ์ จำนวนสหกรณ์ จำนวนสมาชิก และทุนดำเนินงานของสหกรณ์ ดังนี้

ตาราง 1: ประเภทสหกรณ์แบ่งตามภาคการเกษตรและนอกภาคการเกษตร

ประเภทสหกรณ์	จำนวนสหกรณ์ตามทะเบียน	จำนวนสหกรณ์ที่ตรวจสอบบัญชีได้	จำนวนสมาชิก (คน)	ทุนดำเนินงาน (หน่วย: ล้านบาท)
ภาคการเกษตร				
เกษตร	4,334	3,315	5,449,308	88,146.01
ประมง	107	70	12,035	816.31
นิคม	95	83	215,801	3,404.12
รวมภาคการเกษตร	4,536	3,468	5,677,144	92,366.44
นอกภาคการเกษตร				
ร้านค้า	338	188	626,134	1,889.57
บริการ	781	521	209,902	2,246.08
ออมทรัพย์	1,272	1,122	2,132,383	662,993.52
เครดิตยูเนียน	420	351	283,756	10,297.56
รวมนอกภาคการเกษตร	2,811	2,182	3,252,175	677,426.73
รวมทั้งสิ้น	7,347	5,650	8,929,319	769,793.17

หมายเหตุ: ข้อมูลผ่านการแสดงความเห็นต่องบการเงินโดยผู้สอบบัญชีสหกรณ์แล้วในปี 2549

ที่มา: จาก สารสนเทศนำรัฐทางการเงินของสหกรณ์ทุกประเภท ปี 2549 (หน้า 4 – 5), โดยส่วนวิจัยและพัฒนาสารสนเทศทางการเงิน สำนักเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร, กุมภาพันธ์ 2550, กรมตรวจบัญชีสหกรณ์.

จากตารางข้อมูลข้างต้น สหกรณ์ที่ตรวจสอบได้ 5,650 สหกรณ์ มีสมาชิก 8.93 ล้านราย หรือ 8.93 ล้านครอบครัว โดยประมาณ 1 ราย มีสมาชิกในครัวเรือน 4 คน (กรมส่งเสริมสหกรณ์, 2546) จะมีประชากรที่เกี่ยวข้องอยู่ในขบวนการสหกรณ์ทั้งสิ้นประมาณ 36 ล้านคน แบ่งเป็นในส่วนของสหกรณ์ออมทรัพย์ประมาณ 9 ล้านคน นอกจากนี้เมื่อพิจารณาทุนดำเนินงานในขบวนการสหกรณ์ที่มีอยู่ประมาณ 770,000 ล้านบาท พบว่าสหกรณ์ออมทรัพย์มีทุนดำเนินงานสูงสุด คือมีอยู่ประมาณ 663,000 ล้านบาท จากข้อมูลนี้กล่าวได้ว่า การดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์ต้องเกี่ยวข้องกับประชากรและเงินจำนวนมาก จึงมีบทบาทสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจและสังคมโดยรวมของประเทศ ถ้าสหกรณ์ออมทรัพย์ประสบความสำเร็จในการดำเนินงาน สมาชิกก็จะมีสภาพชีวิตความเป็นอยู่ในสังคมที่ดีขึ้น ฐานะทางเศรษฐกิจของสมาชิกจะดีขึ้น ซึ่งจะส่งผลดีต่อเศรษฐกิจและสังคมของประเทศโดยรวม (ปัญญา หิรัญรัตน์, 2546, หน้า 17) แต่ในทางกลับกันถ้าไม่ประสบความสำเร็จในการดำเนินงาน ก็ย่อมส่งผลเสียต่อสมาชิกรวมทั้งเศรษฐกิจและสังคมโดยรวมของประเทศเช่นกัน

วิกฤตเศรษฐกิจทางการเงินในเอเชีย ปี พ.ศ. 2540 ที่เกิดขึ้นในประเทศไทยเป็นประเทศแรก และขยายไปยังหลายๆ ประเทศในเอเชียอย่างรวดเร็ว (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2541; Rahman, Tan, Hew & Tan, 2004) สาเหตุหลัก มี 4 ประการ คือ 1. เศรษฐกิจขยายตัวในอัตราที่สูงอย่างต่อเนื่อง 2. สภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไป 3. ความบกพร่องและการขาดความต่อเนื่องของนโยบายเศรษฐกิจมหภาค ตลอดจนความไม่ยืดหยุ่นของนโยบายอัตราแลกเปลี่ยน และ 4. ความอ่อนแอของโครงสร้างทางเศรษฐกิจและระบบสถาบันการเงิน (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2541; Narongtanupon, 2000; Schenk, 2000; Suvachittanont, 2002)

วิกฤตการณ์ดังกล่าวนี้ได้ส่งผลกระทบต่อตลาดการเงิน สถาบันการเงินหลายๆ แห่งต้องล้มละลาย (Antonio & Carlos, 2001) ธุรกิจจำนวนมากต้องล้มละลาย ธนาคารมีหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้จำนวนมาก ประชาชนต้องเผชิญกับภาวะการว่างงานหลายล้านคน (Vannukul, 2002) สำหรับประเทศไทย ธนาคารและสถาบันการเงินในประเทศประมาณร้อยละ 36 ต้องถูกยุบเลิกกิจการ (Jaikengkit, 2004) บางธนาคารถูกควมกิจการเป็นของรัฐ ที่เหลือต้องเพิ่ม

สัดส่วนผู้ถือหุ้นจากธนาคารต่างประเทศมากขึ้น ต้องปรับปรุงโครงสร้างการบริหาร การใช้เทคโนโลยีทางการเงินและนวัตกรรมทางการเงินใหม่ ที่สำคัญต้องเผชิญกับการเปิดเสรีทางการเงินและการแข่งขันที่รุนแรง (อุกฤษฏ์ ปัทมานันท์ และรัตพงษ์ สอนสุภาพ, 2550)

หลังจากเกิดวิกฤตเหตุการณ์นี้แล้ว หลายหน่วยงานได้ตื่นตัวและยอมรับถึงความจำเป็นที่จะต้องมีการบริหารความเสี่ยงในหน่วยงานของตน (Das, 2000) อาทิ การดำเนินงานของสถาบันการเงินในช่วงต่อจากนี้ไป จะต้องให้ความสำคัญต่อการบริหารความเสี่ยงในระดับที่ลึกมากขึ้น และครอบคลุมความเสี่ยงต่างๆ มากยิ่งขึ้น เพื่อเป็นการป้องกันความเสียหาย ความสูญเสียที่อาจเกิดขึ้นจากสถานการณ์ และปัจจัยต่างๆ ที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว (ไพศาล เตียวงษ์สุวรรณ, 2544, หน้า 45) ดังนั้น เพื่อให้ความเสี่ยงนี้หมดไปหรือให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ การบริหารความเสี่ยงที่ดีที่สุดวิธีหนึ่งของสหกรณ์ออมทรัพย์ คือ การสร้างระบบเตือนภัยล่วงหน้า เพราะสามารถนำมาใช้เป็นเครื่องมือตรวจค้นปัญหาในระยะแรก เพื่อจะได้หาทางป้องกันได้ทันทั่วทั้งไม่ให้ความเสี่ยงนั้นเป็นอุปสรรคต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ในการดำเนินงาน (มนตรี ช่วยชู, 2546, หน้า 31)

จากความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยจึงศึกษาแนวทางในการพัฒนาแบบจำลอง เพื่อใช้ในการทำนายล่วงหน้าถึงความสามารถในการชำระหนี้ให้กับเจ้าหนี้เงินกู้ยืมภายนอกของสหกรณ์ออมทรัพย์ เพราะถ้าสหกรณ์ออมทรัพย์ใดไม่สามารถชำระหนี้ให้กับเจ้าหนี้เงินกู้ยืมได้ จะทำให้เจ้าหนี้ขาดความเชื่อถือและอาจจะระงับการให้กู้ หรือกำหนดเงื่อนไขในการให้กู้ที่เข้มงวด โดยจะส่งผลกระทบต่อบริหารเงินทุนของสหกรณ์ออมทรัพย์ สหกรณ์ออมทรัพย์จำเป็นต้องหาแหล่งเงินทุนใหม่ที่มีต้นทุนที่สูงกว่า ซึ่งแหล่งเงินทุนใหม่อาจไม่ให้อภัย เพราะมีความเสี่ยง เมื่อสหกรณ์ออมทรัพย์มีเงินทุนไม่เพียงพอ การให้บริการเงินกู้แก่สมาชิกจะไม่ครบถ้วน และถ้าสมาชิกทราบข่าวสารสหกรณ์ออมทรัพย์มีปัญหาในการชำระหนี้ ก็จะไม่ไว้วางใจการบริหารงานของคณะกรรมการดำเนินการ โดยอาจขอลาออกจากการเป็นสมาชิกหรือพากันถอนเงินฝาก ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อสภาพคล่องเป็นอย่างมาก ทำให้สหกรณ์ออมทรัพย์ไม่สามารถดำเนินงานต่อไปได้ โดยผลกระทบนี้เมื่อเกิดขึ้นจะแพร่ขยายไปยังสหกรณ์ออมทรัพย์อื่นอย่างรวดเร็วต่อเนื่องเป็นลูกโซ่ ถ้าไม่มีมาตรการป้องกันและแก้ไขได้ทันทั่วทั้งก็จะส่งผลกระทบต่อสหกรณ์ออมทรัพย์ทั้งระบบ

การพัฒนาแบบจำลองสำหรับทำนายความสามารถในการชำระหนี้ของสหกรณ์ออมทรัพย์

และระบบการเงินทั้งประเทศ (มนตรี ช่วยชู, 2550)

ในการพัฒนาแบบจำลองนี้ ได้นำอัตราส่วนทางการเงินและวิธีการบริหารจัดการของสหกรณ์ออมทรัพย์มาวิเคราะห์ โดยแบบจำลองจะแสดงให้เห็นว่า อัตราส่วนทางการเงินใดบ้าง และวิธีการบริหารจัดการอย่างไรที่มีผลต่อความสามารถในการชำระหนี้ของสหกรณ์ออมทรัพย์ต่อเจ้าหนี้เงินกู้ยืมภายนอก รวมทั้งทำนายโอกาสความสามารถชำระหนี้ในอนาคต ซึ่งสามารถนำแบบจำลองมาใช้บริหารความเสี่ยง เพื่อการบริหารจัดการที่ดีตามแนวคิดในการบริหารจัดการสมัยใหม่ ภายใต้ภาวะการแข่งขันเสรี (กฤษฎา สังขมณี, 2550 ก, หน้า 576)

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาแบบจำลองสำหรับใช้ในการทำนายความสามารถในการชำระหนี้ของสหกรณ์ออมทรัพย์ต่อเจ้าหนี้เงินกู้
2. เพื่อวิเคราะห์ผลกระทบของอัตราส่วนทางการเงิน และการบริหารจัดการที่มีต่อความสามารถในการชำระหนี้ของสหกรณ์ออมทรัพย์

ขอบเขตของการศึกษานำร่องและการวิจัย

ส่วนที่ 1 ขอบเขตของการศึกษานำร่อง เป็นการวิเคราะห์หาตัวแปรที่ส่งผลต่อความสามารถในการชำระหนี้ของสหกรณ์ออมทรัพย์ โดยวิเคราะห์ตัวแปรทั้งเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ ซึ่งผลที่ได้จะได้ตัวแปรที่นำไปใช้ในการวิจัยในขั้นต่อไป

ส่วนที่ 2 ขอบเขตของการวิจัย เป็นการวิเคราะห์ตัวแปรที่ได้จากการศึกษานำร่อง โดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัยตามที่กล่าวมาข้างต้น

นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

สหกรณ์ออมทรัพย์ หมายถึง สหกรณ์ออมทรัพย์ที่กู้เงินจากชุมนุมสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งประเทศไทย จำกัด (ชสอ.) ซึ่งเป็นการกู้ที่เกิดจากสัญญาเงินกู้ที่มีระยะเวลาชำระหนี้เกิน 1 ปี

ลูกหนี้เงินให้กู้คงเหลือ หมายถึง สหกรณ์ออมทรัพย์ที่กู้เงินจาก ชสอ. ซึ่งเป็นการกู้ที่เกิดจากสัญญาเงินกู้ที่มีระยะเวลาชำระหนี้เกิน 1 ปี โดยการวิจัยจะกำหนดเฉพาะสหกรณ์ออมทรัพย์ที่กู้หนี้ดังกล่าวและยังชำระหนี้ไม่หมด ณ วันที่ 31 มีนาคม 2548 สำหรับการศึกษา นำร่อง และวันที่ 31 มีนาคม 2549 สำหรับการวิจัย

กู้วนซ้ำ หมายถึง สหกรณ์ออมทรัพย์ลูกหนี้ที่มีหนี้ค้างชำระที่เกิดจากการกู้เงินจาก ชสอ. และไม่สามารถชำระหนี้ตามเงื่อนไขที่กำหนดในสัญญา จึงได้ทำสัญญาเงินกู้ฉบับใหม่กับ ชสอ. ภายใน 12 เดือน โดยนำเงินกู้ส่วนหนึ่งที่ได้จากการกู้ไปชำระเงินกู้เดิมที่ค้างชำระ ชสอ.

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. สร้างองค์ความรู้ใหม่ให้กับวงการวิชาการ ได้รู้ถึงวิธีการบริหารจัดการและอัตราส่วนทางการเงินที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานและส่งผลต่อความสามารถในการชำระหนี้ของสหกรณ์ออมทรัพย์ ได้รู้ถึงหลักเกณฑ์ที่จะนำมาใช้ในการบริหารการเงินให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล อีกทั้งงานวิจัยได้พัฒนาแบบจำลอง เพื่อสหกรณ์ออมทรัพย์ในประเทศโดยรวมไม่ได้มุ่งเน้นแต่แห่งใดแห่งหนึ่ง ดังนั้น แบบจำลองที่พัฒนาจึงเป็นข้อค้นพบใหม่และสร้างองค์ความรู้ใหม่ให้กับวงการวิชาการ นอกจากนี้ ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยยังสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการศึกษา เพื่อพัฒนาแบบจำลองสำหรับใช้ในการทำนายล่วงหน้าถึงความสามารถในการชำระหนี้ต่อเจ้าหนี้เงินกู้ รวมทั้งใช้ในการทำนายล่วงหน้าด้านอื่นๆ ที่มีระเบียบวิธีวิจัยคล้ายคลึงกัน

2. ขยายองค์ความรู้ใหม่ให้กับวงการวิชาการ โดยผู้ที่สนใจในการทำวิจัยสามารถนำผลงานวิจัยนี้ไปใช้อ้างอิง รวมถึงใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการทำวิจัยที่เกี่ยวกับการพัฒนาแบบจำลองสำหรับใช้ในการทำนายความสามารถในการชำระหนี้ขององค์กรในครั้งต่อไป

3. ผลการวิจัยในครั้งนี้จะทำให้ทราบว่ามีปัจจัยเชิงปริมาณ ซึ่งประกอบด้วย อัตราส่วนทางการเงินใดบ้างที่ส่งผลต่อความสามารถในการชำระหนี้ของสหกรณ์ออมทรัพย์ นอกจากนี้ยังทำให้ทราบถึงปัจจัยเชิงคุณภาพ ซึ่งหมายถึงแนวทางในการบริหารจัดการว่ามีผลกระทบต่อความสามารถในการชำระหนี้มากน้อยเพียงใด ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำผลการวิจัยครั้งนี้ไปใช้ประโยชน์ในการประเมินสถานภาพของสหกรณ์ออมทรัพย์ ด้านความมั่นคงทางการเงิน

และความมั่นคงในการดำเนินงาน เช่น กรมส่งเสริมสหกรณ์ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ สหกรณ์ออมทรัพย์ และสถาบันการเงินอื่นๆ เป็นต้น

4. สหกรณ์ออมทรัพย์สามารถนำแบบจำลองมาใช้ในการทำนายล่วงหน้าถึงความสามารถในการชำระหนี้ของสหกรณ์ออมทรัพย์ โดยใช้เป็นเครื่องมือตรวจค้นปัญหาในระยะแรก เพื่อที่จะได้หาทางป้องกันได้ทันทั่วทั้งที่ ตลอดจนสามารถนำข้อมูลที่ได้ในส่วนของการบริหารจัดการมาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของสหกรณ์ ซึ่งเป็นประโยชน์อย่างมากต่อการดำเนินงานของสหกรณ์

5. เมื่อระบบสหกรณ์ออมทรัพย์สามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงและเจริญก้าวหน้า จะช่วยทำให้เศรษฐกิจและสังคมของประเทศมั่นคงยิ่งขึ้น สมาชิกของสหกรณ์ออมทรัพย์ก็จะมีคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น สังคมก็จะมีแต่ความเรียบร้อยสงบสุข

การศึกษานำร่อง

การศึกษานำร่อง (Pilot Study) เป็นการวิเคราะห์หาตัวแปรที่ส่งผลต่อความสามารถในการชำระหนี้ของสหกรณ์ออมทรัพย์ ผลที่ได้จะนำไปกำหนดกรอบแนวความคิดที่ 2 เพื่อพัฒนาแบบจำลองและทดสอบสมมติฐานการวิจัยต่อไป โดยแบ่งหัวข้อการศึกษา ดังนี้ 1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง 2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษานำร่อง 3. การเก็บและรวบรวมข้อมูล 4. กรอบแนวความคิดของการศึกษานำร่อง และ 5. สรุปผลการศึกษานำร่อง

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ขสอ. ได้ให้ข้อมูลสหกรณ์ออมทรัพย์ลูกหนี้ ณ วันที่ 31 มีนาคม 2548 ซึ่งเป็นวันปิดงวดบัญชี รวม 224 สหกรณ์ ประกอบด้วย ลูกหนี้ที่ไม่สามารถชำระหนี้ได้ตามเงื่อนไขที่กำหนดในสัญญาโดยใช้วิธีการกัวน้ำ 33 สหกรณ์ และลูกหนี้ที่สามารถชำระหนี้ได้ตามเงื่อนไขที่กำหนดในสัญญา 191 สหกรณ์ โดยกลุ่มตัวอย่างแบ่งเป็น 2 ส่วน ส่วนที่ 1 เพื่อวิเคราะห์ตัวแปรในกรอบแนวความคิดที่ 1 จำนวน 224 สหกรณ์ ส่วนที่ 2 เพื่อสัมภาษณ์การบริหารจัดการจำนวน 36 สหกรณ์ โดยสุ่มแบบง่ายด้วยการจับสลาก (Lottery Method) จากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ประกอบด้วย ลูกหนี้ที่ไม่สามารถชำระหนี้ได้และชำระหนี้ได้กลุ่มละ 18 สหกรณ์

2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษานำร่อง

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษานำร่องเป็นแบบสัมภาษณ์เจาะลึก (In – Depth Interview) ที่มีโครงสร้างหรือมีมาตรฐาน โดยข้อคำถามการบริหารจัดการเป็นแบบปลายเปิด วิธีสร้างเครื่องมือกำหนดขั้นตอน ดังนี้ (สุภางค์ จันทวานิช, 2547, หน้า 95-96; องอาจ นัยพัฒน์, 2551, หน้า 173; Babbie, 2004; Davis, 2000)

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาเอกสาร ตำรา วารสาร สื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พร้อมกำหนดขอบเขตของคำถามให้ครอบคลุมข้อมูลที่ต้องการ ถ้อยคำชัดเจน และคำตอบที่ได้ต้องสนับสนุนข้อคำถาม

ขั้นตอนที่ 2 นำแบบสัมภาษณ์เสนอผู้เชี่ยวชาญ 6 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) รวมทั้งตรวจสอบความเที่ยงตรงตามโครงสร้าง (Construct Validity)

ขั้นตอนที่ 3 นำแบบสัมภาษณ์ไปทดลองสัมภาษณ์ (Pre-Test) สหกรณ์ออมทรัพย์ 10 สหกรณ์ ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ถ้าข้อคำถามใดควรปรับปรุงก็จะปรับปรุง เพื่อนำไปสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาต่อไป

3. การเก็บและรวบรวมข้อมูล

ส่วนที่ 1 สำหรับวิเคราะห์ตัวแปรตามกรอบแนวความคิดที่ 1 รวบรวมข้อมูลงบการเงินประจำปี และวิธีการบริหารจัดการของกลุ่มตัวอย่างที่ปิดบัญชีระหว่างวันที่ 1 มกราคม 2547 ถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2547 สถิติที่ใช้วิเคราะห์ได้แก่ 1. สถิติเชิงพรรณนา และ 2. การวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติกส์

ส่วนที่ 2 สำหรับสัมภาษณ์การบริหารจัดการของสหกรณ์ออมทรัพย์ สัมภาษณ์ผู้จัดการหรือผู้ทำหน้าที่ผู้จัดการสหกรณ์ออมทรัพย์กลุ่มตัวอย่าง เกี่ยวกับวิธีการบริหารจัดการที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการชำระหนี้ของสหกรณ์ออมทรัพย์ในช่วงเวลาเดียวกับที่ปิดบัญชี

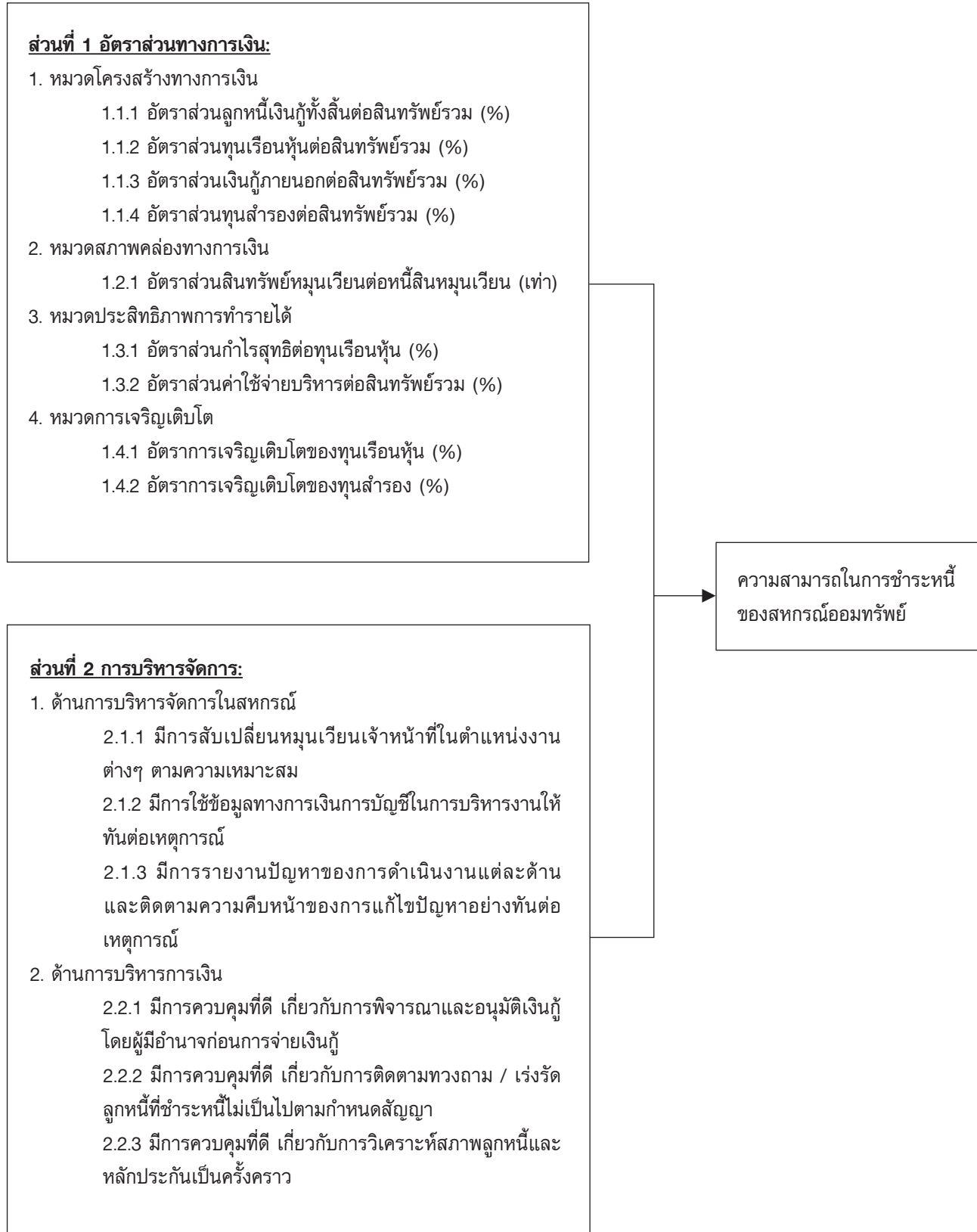
4. กรอบแนวความคิดของการศึกษานำร่อง

กรอบแนวความคิดที่ 1 แสดงให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม ดังนี้

การพัฒนาแบบจำลองสำหรับทำนายความสามารถในการชำระหนี้ของสหกรณ์ออมทรัพย์

ตัวแปรอิสระ (Independent Variables)

ตัวแปรตาม (Dependent Variable)

ภาพ 1: กรอบแนวความคิดที่ 1 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนทางการเงินและการบริหารจัดการต่อความสามารถในการชำระหนี้ของสหกรณ์ออมทรัพย์ในการศึกษานำร่อง

5. สรุปผลการศึกษานำร่อง

ผลการศึกษานำร่อง พบว่า ตัวแปรที่ส่งผลต่อความสามารถในการชำระหนี้ของสหกรณ์ออมทรัพย์ต่อเจ้าหนี้เงินกู้มี 13 ตัวแปร ได้แก่ ตัวแปรจากการวิเคราะห์ทางสถิติ 3 ตัวแปร ในกรอบแนวความคิดที่ 1 และตัวแปรจากการ

สัมภาษณ์ 10 ตัวแปร โดยตัวแปรดังกล่าวได้นำไปกำหนดกรอบแนวความคิดที่ 2 ดังนี้

กรอบแนวความคิดของการวิจัย เป็นผลมาจากการศึกษานำร่อง โดยสรุปตัวแปรในการวิจัยและกรอบแนวความคิดของการวิจัยได้ ดังนี้

ตาราง 2: สรุปรายละเอียดของตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

บทบาทตัวแปร	ตัวแปร	ตัวย่อตัวแปร	คำอธิบายตัววัด
ตัวแปรตาม	ความสามารถในการชำระหนี้ของสหกรณ์ออมทรัพย์	Solvency	สหกรณ์ออมทรัพย์มีความสามารถในการชำระหนี้ตามเงื่อนไขที่กำหนดในสัญญาหรือไม่
ตัวแปรอิสระ	อัตราส่วนลูกหนี้เงินกู้ทั้งสิ้นต่อสินทรัพย์รวม (%)	Ratio1	$\frac{\text{ลูกหนี้เงินกู้ทั้งสิ้น}}{\text{สินทรัพย์รวม}} \times 100$
ตัวแปรอิสระ	อัตราส่วนเงินกู้ภายนอกต่อสินทรัพย์รวม (%)	Ratio2	$\frac{\text{เงินกู้ภายนอก}}{\text{สินทรัพย์รวม}} \times 100$
ตัวแปรอิสระ	การใช้เงินทุนจากการกู้ยืม	Loan	กำหนดข้อคำถามและระดับคำตอบ ดังนี้ ข้อคำถาม เงินกู้ยืมจากภายนอกส่วนใหญ่สหกรณ์นำมาให้สมาชิกกู้ ระดับคำตอบ ใช่ หรือ ไม่ใช่
ตัวแปรอิสระ	การใช้ประโยชน์จากงบประมาณเงินสด	Forecast	กำหนดข้อคำถามและระดับคำตอบ ดังนี้ ข้อคำถาม การประมาณการล่วงหน้าเกี่ยวกับกระแสเงินสดได้มาและใช้ไปของสหกรณ์ไม่ได้นำมาใช้ในการบริหารสภาพคล่องอย่างมีประสิทธิภาพ ระดับคำตอบ ใช่ หรือ ไม่ใช่
ตัวแปรอิสระ	การวิเคราะห์สินเชื่อให้กับสมาชิก	Support	กำหนดข้อคำถามและระดับคำตอบ ดังนี้ ข้อคำถาม การวิเคราะห์สินเชื่อจะพิจารณาตามระเบียบและหลักเกณฑ์ที่กำหนดเท่านั้น โดยไม่ได้พิจารณาปัจจัยอื่นที่อาจส่งผลต่อความสามารถในการชำระหนี้ของผู้กู้ ระดับคำตอบ ใช่ หรือ ไม่ใช่
ตัวแปรอิสระ	การเปลี่ยนแปลงวงเงินกู้และการรับชำระหนี้ให้กับสมาชิก	Extend	กำหนดข้อคำถามและระดับคำตอบ ดังนี้ ข้อคำถาม การขยายวงเงินกู้ และ/หรือ ขยายงวดระยะเวลาชำระหนี้ให้แก่สมาชิกมีผลกระทบต่อปัญหาสภาพคล่องของสหกรณ์ ระดับคำตอบ ใช่ หรือ ไม่ใช่

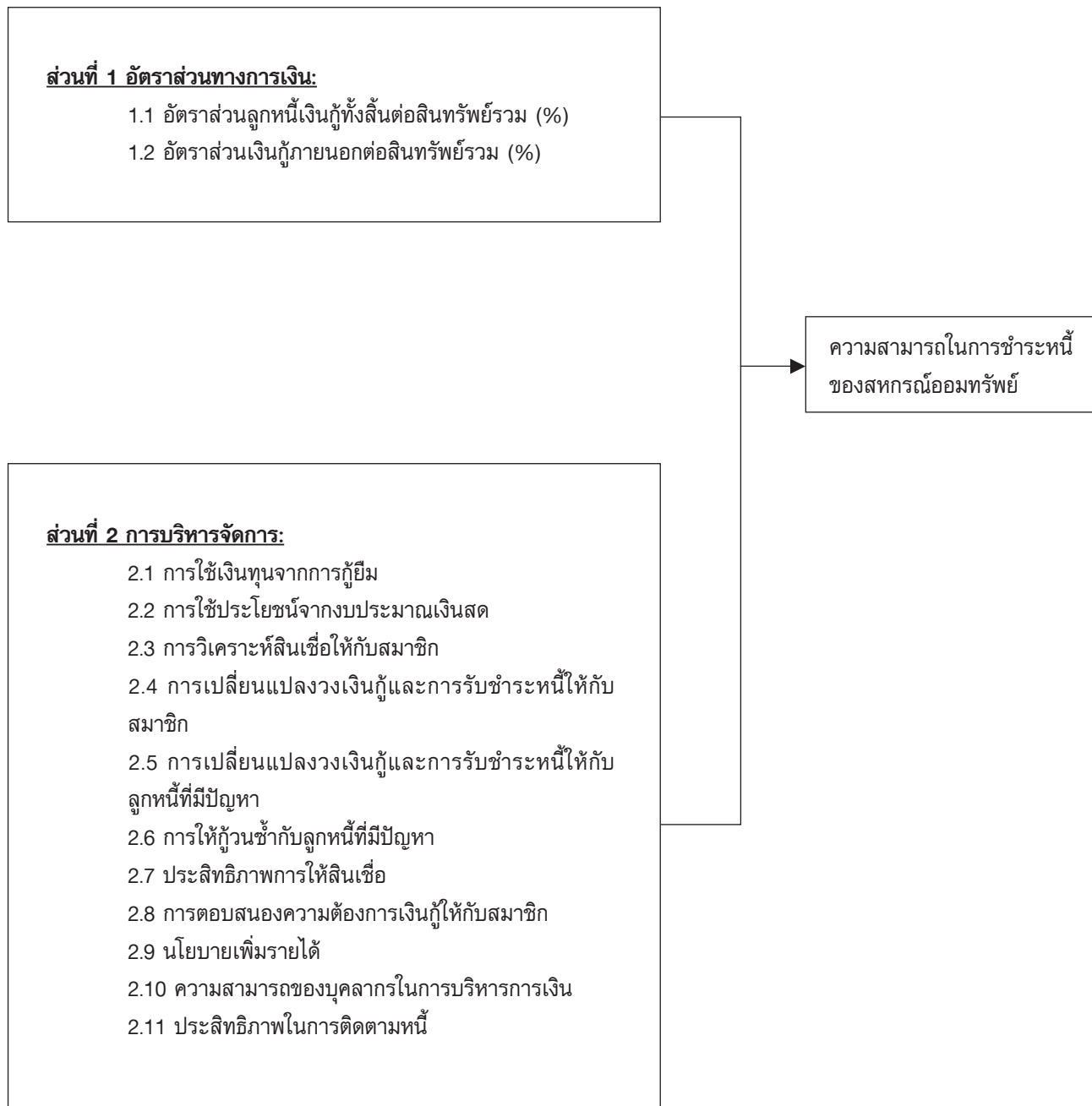
การพัฒนาแบบจำลองสำหรับทำนายความสามารถในการชำระหนี้ของสหกรณ์ออมทรัพย์

ตาราง 2: สรุปรายละเอียดของตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย (ต่อ)

บทบาทตัวแปร	ตัวแปร	ตัวย่อตัวแปร	คำอธิบายตัววัด
ตัวแปรอิสระ	การให้กู้วนซ้ำกับลูกหนี้ที่มีปัญหา	Refinance NPL	กำหนดข้อคำถามและระดับคำตอบ ดังนี้ ข้อคำถาม สหกรณ์มีการผ่อนปรนหลักเกณฑ์ในการให้กู้วนซ้ำให้กับลูกหนี้ที่มีปัญหา ระดับคำตอบ ใช่ หรือ ไม่ใช่
ตัวแปรอิสระ	ประสิทธิภาพการให้สินเชื่อ	Analyze	กำหนดข้อคำถามและระดับคำตอบ ดังนี้ ข้อคำถาม ลูกหนี้ที่มีปัญหาส่วนหนึ่งมาจากสหกรณ์ขาดการวิเคราะห์สภาพลูกหนี้และหลักประกันเป็นครั้งคราว หรือมีแต่ขาดประสิทธิภาพในการวิเคราะห์ ระดับคำตอบ ใช่ หรือ ไม่ใช่
ตัวแปรอิสระ	การตอบสนองความต้องการเงินกู้ให้กับสมาชิก	Request	กำหนดข้อคำถามและระดับคำตอบ ดังนี้ ข้อคำถาม ลูกหนี้ที่มีปัญหาส่วนหนึ่งมาจากนโยบายตอบสนองความต้องการเงินกู้ของสมาชิกโดยไม่คำนึงถึงผลกระทบต่อสภาพคล่องของสหกรณ์เท่าที่ควร ระดับคำตอบ ใช่ หรือ ไม่ใช่
ตัวแปรอิสระ	นโยบายเพิ่มรายได้	Increase	กำหนดข้อคำถามและระดับคำตอบ ดังนี้ ข้อคำถาม ลูกหนี้ที่มีปัญหาส่วนหนึ่งมาจากนโยบายหารายได้ เพื่อนำมาจ่ายเงินปันผลโดยไม่คำนึงถึงผลกระทบต่อสภาพคล่องของสหกรณ์เท่าที่ควร ระดับคำตอบ ใช่ หรือ ไม่ใช่
ตัวแปรอิสระ	ความสามารถของบุคลากรในการบริหารการเงิน	Knowledge	กำหนดข้อคำถามและระดับคำตอบ ดังนี้ ข้อคำถาม สหกรณ์ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการบริหารการเงิน ระดับคำตอบ ใช่ หรือ ไม่ใช่
ตัวแปรอิสระ	ประสิทธิภาพในการติดตามหนี้	Follow	กำหนดข้อคำถามและระดับคำตอบ ดังนี้ ข้อคำถาม มีการควบคุมที่ดีเกี่ยวกับการติดตามทวงถาม / เร่งรัดลูกหนี้ที่ชำระหนี้ไม่เป็นไปตามกำหนดสัญญา ระดับคำตอบ มี หรือ ไม่มี
ตัวแปรอิสระ	การเปลี่ยนแปลงวงเงินกู้และการรับชำระหนี้ให้กับลูกหนี้ที่มีปัญหา	Extend NPL	กำหนดข้อคำถามและระดับคำตอบ ดังนี้ ข้อคำถาม สหกรณ์มีการขยายวงเงินกู้ และ / หรือขยายวาระระยะเวลาชำระหนี้ให้กับลูกหนี้ที่มีปัญหา ระดับคำตอบ ใช่ หรือ ไม่ใช่

ตัวแปรอิสระ (Independent Variables)

ตัวแปรตาม (Dependent Variable)

ภาพ 2: กรอบแนวความคิดที่ 2 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนทางการเงิน และการบริหารจัดการต่อความสามารถในการชำระหนี้ของสหกรณ์ออมทรัพย์

การพัฒนาแบบจำลองสำหรับทำนายความสามารถในการชำระหนี้ของสหกรณ์ออมทรัพย์

สมมติฐานการวิจัย

จากกรอบแนวความคิดที่ 2 ผู้วิจัยได้กำหนดสมมติฐานการวิจัยทั้งสิ้น 13 ข้อ ดังนี้

• **สมมติฐานการวิจัยข้อ 1** สหกรณ์ออมทรัพย์ที่มีอัตราส่วนลูกหนี้เงินกู้ทั้งสิ้นต่อสินทรัพย์รวมสูง จะมีความสามารถในการชำระหนี้ต่ำกว่าสหกรณ์ออมทรัพย์ที่มีอัตราส่วนลูกหนี้เงินกู้ทั้งสิ้นต่อสินทรัพย์รวมต่ำ

• **สมมติฐานการวิจัยข้อ 2** สหกรณ์ออมทรัพย์ที่มีอัตราส่วนเงินกู้ภายนอกต่อสินทรัพย์รวมสูง จะมีความสามารถในการชำระหนี้ต่ำกว่าสหกรณ์ออมทรัพย์ที่มีอัตราส่วนเงินกู้ภายนอกต่อสินทรัพย์รวมต่ำ

• **สมมติฐานการวิจัยข้อ 3** สหกรณ์ออมทรัพย์ที่ได้นำเงินกู้ยืมจากภายนอกส่วนใหญ่ไปให้สมาชิกกู้ จะมีความสามารถในการชำระหนี้ต่ำกว่าสหกรณ์ออมทรัพย์ที่ไม่ได้นำเงินกู้ยืมจากภายนอกส่วนใหญ่ไปให้สมาชิกกู้

• **สมมติฐานการวิจัยข้อ 4** สหกรณ์ออมทรัพย์ที่ไม่ได้นำการประมาณการล่วงหน้าเกี่ยวกับกระแสเงินสดได้มาและใช้ไปมาใช้ในการบริหารสภาพคล่องอย่างมีประสิทธิภาพ จะมีความสามารถในการชำระหนี้ต่ำกว่าสหกรณ์ออมทรัพย์ที่ได้นำการประมาณการล่วงหน้าเกี่ยวกับกระแสเงินสดได้มาและใช้ไปมาใช้ในการบริหารสภาพคล่องอย่างมีประสิทธิภาพ

• **สมมติฐานการวิจัยข้อ 5** ในการวิเคราะห์สินเชื่อสหกรณ์ออมทรัพย์ที่ไม่ได้พิจารณาปัจจัยอื่นที่อาจส่งผลต่อความสามารถในการชำระหนี้ของผู้กู้ โดยพิจารณาตามระเบียบและหลักเกณฑ์ที่กำหนดเท่านั้น จะมีความสามารถในการชำระหนี้ต่ำกว่า สหกรณ์ออมทรัพย์ที่พิจารณาปัจจัยอื่นที่อาจส่งผลต่อความสามารถในการชำระหนี้ของผู้กู้ร่วมด้วย

• **สมมติฐานการวิจัยข้อ 6** สหกรณ์ออมทรัพย์ที่ขยายวงเงินกู้ และ/หรือ ขยายวงระยะเวลาชำระหนี้ให้แก่สมาชิกมีผลกระทบต่อปัญหาสภาพคล่องของสหกรณ์ จะมีความสามารถในการชำระหนี้ต่ำกว่าสหกรณ์ออมทรัพย์ที่ขยายวงเงินกู้ และ/หรือ ขยายวงระยะเวลาชำระหนี้ให้แก่สมาชิกไม่มีผลกระทบต่อปัญหาสภาพคล่องของสหกรณ์

• **สมมติฐานการวิจัยข้อ 7** สหกรณ์ออมทรัพย์ที่มีการขยายวงเงินกู้ และ / หรือขยายวงระยะเวลาชำระหนี้ให้กับลูกหนี้ที่มีปัญหา จะมีความสามารถในการชำระหนี้ต่ำกว่าสหกรณ์ออมทรัพย์ที่ไม่มีการขยายวงเงินกู้ และ / หรือขยายวงระยะเวลาชำระหนี้ให้กับลูกหนี้ที่มีปัญหา

• **สมมติฐานการวิจัยข้อ 8** สหกรณ์ออมทรัพย์ที่มีการผ่อนปรนหลักเกณฑ์ในการกู้วนซ้ำให้กับลูกหนี้ที่มีปัญหา จะมีความสามารถในการชำระหนี้ต่ำกว่าสหกรณ์ออมทรัพย์ที่ไม่มีการผ่อนปรนหลักเกณฑ์ในการกู้วนซ้ำให้กับลูกหนี้ที่มีปัญหา

• **สมมติฐานการวิจัยข้อ 9** สหกรณ์ออมทรัพย์ที่มีลูกหนี้ที่มีปัญหาส่วนหนึ่งมาจากสหกรณ์ขาดการวิเคราะห์สภาพลูกหนี้และหลักประกันเป็นครั้งคราว หรือมีแต่ขาดประสิทธิภาพในการวิเคราะห์ จะมีความสามารถในการชำระหนี้ต่ำกว่าสหกรณ์ออมทรัพย์ที่ไม่มีลูกหนี้ที่มีปัญหาส่วนหนึ่งมาจากสหกรณ์ขาดการวิเคราะห์สภาพลูกหนี้และหลักประกันเป็นครั้งคราว หรือมีแต่ขาดประสิทธิภาพในการวิเคราะห์

• **สมมติฐานการวิจัยข้อ 10** สหกรณ์ออมทรัพย์ที่มีลูกหนี้ที่มีปัญหาส่วนหนึ่งมาจากนโยบายตอบสนองความต้องการเงินกู้ของสมาชิกโดยไม่คำนึงถึงผลกระทบต่อสภาพคล่องของสหกรณ์เท่าที่ควร จะมีความสามารถในการชำระหนี้ต่ำกว่า สหกรณ์ออมทรัพย์ที่ไม่มีลูกหนี้ที่มีปัญหาส่วนหนึ่งมาจากนโยบายตอบสนองความต้องการเงินกู้ของสมาชิกโดยไม่คำนึงถึงผลกระทบต่อสภาพคล่องของสหกรณ์เท่าที่ควร

• **สมมติฐานการวิจัยข้อ 11** สหกรณ์ออมทรัพย์ที่มีลูกหนี้ที่มีปัญหาส่วนหนึ่งมาจากนโยบายหารายได้เพื่อนำมาจ่ายเงินปันผลโดยไม่คำนึงถึงผลกระทบต่อสภาพคล่องของสหกรณ์เท่าที่ควร จะมีความสามารถในการชำระหนี้ต่ำกว่าสหกรณ์ออมทรัพย์ที่ไม่มีลูกหนี้ที่มีปัญหาส่วนหนึ่งมาจากนโยบายหารายได้ เพื่อนำมาจ่ายเงินปันผลโดยไม่คำนึงถึงผลกระทบต่อสภาพคล่องของสหกรณ์เท่าที่ควร

• **สมมติฐานการวิจัยข้อ 12** สหกรณ์ออมทรัพย์ที่ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการบริหารการเงิน จะมีความสามารถในการชำระหนี้ต่ำกว่าสหกรณ์ออมทรัพย์ที่ไม่ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการบริหารการเงิน

• **สมมติฐานการวิจัยข้อ 13** สหกรณ์ออมทรัพย์ที่มีการควบคุมที่ดี เกี่ยวกับการติดตามทวงถาม / เร่งรัดลูกหนี้ที่ชำระหนี้ไม่เป็นไปตามกำหนดสัญญา จะมีความสามารถในการชำระหนี้มากกว่าสหกรณ์ออมทรัพย์ที่ไม่มีการควบคุมที่ดี เกี่ยวกับการติดตามทวงถาม / เร่งรัดลูกหนี้ที่ชำระหนี้ไม่เป็นไปตามกำหนดสัญญา

ระเบียบวิธีวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัยประกอบด้วย 1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง 2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 3. การเก็บและรวบรวมข้อมูล และ 4. การวิเคราะห์ข้อมูลและการประมวลผลข้อมูล ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง กำหนดจากสหกรณ์ออมทรัพย์ลูกหนี้เงินให้กู้คงเหลือของ ชสอ. ณ วันที่ 31 มีนาคม 2549 จำนวน 237 สหกรณ์ โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่ 1 สหกรณ์ที่ไม่สามารถชำระหนี้ได้ตามเงื่อนไขที่กำหนดในสัญญาโดยใช้วิธีการกู้วันช้า 20 สหกรณ์ และ กลุ่มที่ 2 สหกรณ์ที่สามารถชำระหนี้ได้ตามเงื่อนไขที่กำหนดในสัญญา 217 สหกรณ์

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสัมภาษณ์ที่มีโครงสร้างหรือแบบมีมาตรฐานด้วยคำถามแบบปลายปิด 10 ข้อ และอีก 1 ข้อ (มีการควบคุมที่ดี เกี่ยวกับการติดตามทวงถาม / เร่งรัดลูกหนี้ที่ชำระหนี้ไม่เป็นไปตามกำหนดสัญญา) ใช้ข้อมูลจากกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ส่วนวิธีการสร้างเครื่องมือมีขั้นตอนเหมือนกับการศึกษานำร่อง

3. การเก็บและรวบรวมข้อมูล

รวบรวมข้อมูลงบการเงินประจำปี และวิธีการบริหารจัดการของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งปิดบัญชีระหว่างวันที่ 1 มกราคม 2548 ถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2548 โดยข้อมูลการบริหารจัดการเป็นช่วงเวลาเดียวกับที่ปิดบัญชี

4. การวิเคราะห์ข้อมูลและการประมวลผลข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลและการประมวลผลข้อมูล ประกอบด้วย การตรวจสอบข้อมูล การทดสอบสมมติฐานการวิจัย และการพัฒนาแบบจำลอง ดังนี้

การตรวจสอบข้อมูล เพื่อให้เหมาะสมกับการวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติกส์ โดยตรวจสอบความสัมพันธ์กันเองของตัวแปรอิสระอัตราส่วนทางการเงิน 2 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 ทำเมทริกซ์สหสัมพันธ์ (Correlation Matrix) ขั้นตอนที่ 2 หาค่าความทนทาน (Tolerance) และหาค่า VIF (Variance Inflation Factor)

การทดสอบสมมติฐานการวิจัย ในการทดสอบจะใช้การวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติกส์ เพื่อดูว่าอัตราส่วนทางการเงินและวิธีการบริหารจัดการของสหกรณ์ออมทรัพย์ทั้ง 2 กลุ่ม จะส่งผลทำให้ความสามารถในการชำระหนี้แตกต่างกันหรือไม่

การพัฒนาแบบจำลอง มี 3 ขั้นตอน คือ **ขั้นตอนที่ 1** รวบรวมข้อมูลจากงบการเงินประจำปีและวิธีการบริหารจัดการของกลุ่มตัวอย่าง ตามกรอบแนวความคิดที่ **ขั้นตอนที่ 2** กำหนดค่าตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม และ**ขั้นตอนที่ 3** ประมวลผลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS ได้แก่ 1. สถิติเชิงพรรณนา โดยตัวแปรอัตราส่วนทางการเงินจะอธิบายด้วยค่าเฉลี่ยที่ตัดค่าต่ำสุดและค่าสูงสุดข้างละ 2.5% ออกไป (5% Trimmed Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนตัวแปรการบริหารจัดการจะอธิบายด้วยค่าความถี่ และร้อยละ 2. สถิติอ้างอิง ด้วยการวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติกส์ ประเภทแบบวิธีปกติ (Enter) ค่าการจัดกลุ่ม 0.5

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

ผลการตรวจสอบข้อมูล พบว่า ค่าสหสัมพันธ์เท่ากับ .197 ซึ่งน้อยกว่า 0.80 ($r < 0.80$) และค่า Tolerance ต่ำสุดเท่ากับ .961 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ขั้นต่ำที่ต้องมากกว่า 0.1 ส่วน VIF มีค่าสูงสุดเท่ากับ 1.040 ซึ่งน้อยกว่า 4 จึงสรุปได้ว่าตัวแปรอิสระทั้ง 2 ตัวแปร ไม่มีความสัมพันธ์กัน และมีความเหมาะสมที่จะนำไปวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติกส์ในขั้นต่อไป

สรุปและอภิปรายผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัยทั้ง 13 ข้อ สามารถสรุปและอภิปรายผลได้ ดังนี้

สมมติฐานการวิจัยข้อ 1 สหกรณ์ออมทรัพย์ที่มีอัตราส่วนลูกหนี้เงินกู้ทั้งสิ้นต่อสินทรัพย์รวมสูง จะมีความสามารถในการชำระหนี้ **น้อยกว่า** สหกรณ์ออมทรัพย์ที่มีอัตราส่วนลูกหนี้เงินกู้ทั้งสิ้นต่อสินทรัพย์รวมต่ำ

ผลการทดสอบสนับสนุนสมมติฐานการวิจัยข้อ 1 อาจเนื่องมาจาก สหกรณ์ออมทรัพย์ที่ไม่สามารถชำระหนี้ได้ใช้เงินทุนที่จัดหามาไม่เหมาะสม มีการให้กู้จำนวนที่สูงมาก และลูกหนี้เงินกู้ส่วนใหญ่เป็นลูกหนี้ระยะยาว โดยขาดความสัมพันธ์ด้านระยะเวลาของการได้มาและใช้ไปของเงินทุน (Matching fund) จึงส่งผลทำให้สหกรณ์ออมทรัพย์ไม่สามารถชำระหนี้ได้ตามกำหนดเวลา (กรมตรวจบัญชีสหกรณ์, 2548; FCA, 2005) นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Levisauskaite amd Kaupelyte (2005) ที่วิเคราะห์การบริหารความเสี่ยงจากกฎระเบียบข้อบังคับของสหกรณ์ออมทรัพย์ พบว่า สหกรณ์ออมทรัพย์บริหารเงินทุนขาดการ Matching fund โดยปล่อยเงินกู้ระยะยาวให้แก่

การพัฒนาแบบจำลองสำหรับทำนายความสามารถในการชำระหนี้ของสหกรณ์ออมทรัพย์

สมาชิกจากแหล่งเงินทุนระยะสั้นซึ่งส่วนใหญ่มาจากเงินรับฝากและเงินกู้ภายนอก การบริหารเงินทุนดังกล่าวจะส่งผลทำให้สหกรณ์ออมทรัพย์มีความเสี่ยงด้านสภาพคล่องเพิ่มขึ้น

สมมติฐานการวิจัยข้อ 2 สหกรณ์ออมทรัพย์ที่มีอัตราส่วนเงินกู้ภายนอกต่อสินทรัพย์รวมสูง จะมีความสามารถในการชำระหนี้ต่ำกว่าสหกรณ์ออมทรัพย์ที่มีอัตราส่วนเงินกู้ภายนอกต่อสินทรัพย์รวมต่ำ

ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัยข้อ 2 อาจเนื่องมาจาก สหกรณ์ออมทรัพย์ที่ไม่สามารถชำระหนี้ได้มีแหล่งเงินทุนภายในไม่เพียงพอให้สมาชิกกู้ จึงต้องหาแหล่งเงินทุนภายนอกโดยการกู้ยืมเงิน ซึ่งมีต้นทุนและความเสี่ยงที่สูงกว่าแหล่งเงินทุนที่ได้มาจากสมาชิก และเมื่อผู้ให้กู้ต้องการเงินคืนก็กระทบต่อสภาพคล่องของสหกรณ์ถ้าสหกรณ์บริหารเงินทุนไม่มีประสิทธิภาพ (กรมตรวจบัญชีสหกรณ์, 2548)

สมมติฐานการวิจัยข้อ 3 สหกรณ์ออมทรัพย์ที่ได้นำเงินกู้ยืมจากภายนอกส่วนใหญ่ไปให้สมาชิกกู้ จะมีความสามารถในการชำระหนี้ต่ำกว่าสหกรณ์ออมทรัพย์ที่ไม่ได้นำเงินกู้ยืมจากภายนอกส่วนใหญ่ไปให้สมาชิกกู้

ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัยข้อ 3 อาจเนื่องมาจาก สหกรณ์ออมทรัพย์ที่สามารถชำระหนี้ได้พิจารณาสภาพคล่องโดยพยายามพึ่งพาเงินทุนภายในและวิเคราะห์สัดส่วนเงินกู้ที่มีว่าเป็นเงินทุนระยะสั้นระยะปานกลาง และระยะยาวเท่าไร รวมทั้งจัดสรรเงินทุนโดยคำนึงถึงระยะเวลา (ไพบูลย์ แก้วเพทาย, 2548 ข, หน้า 71) ส่วนสหกรณ์ออมทรัพย์ที่ไม่สามารถชำระหนี้ได้ มีเงินทุนภายในไม่เพียงพอให้สมาชิกกู้ต้องกู้ภายนอก ซึ่งมีทั้งระยะสั้นและระยะยาว ขณะที่เงินให้กู้แก่สมาชิกส่วนใหญ่ให้กู้ระยะยาวเพราะสมาชิกสามารถกู้วนซ้ำได้

สมมติฐานการวิจัยข้อ 4 สหกรณ์ออมทรัพย์ที่ไม่ได้นำการประมาณการล่วงหน้าเกี่ยวกับกระแสเงินสดได้มาและใช้ไปมาใช้ในการบริหารสภาพคล่องอย่างมีประสิทธิภาพ จะมีความสามารถในการชำระหนี้ต่ำกว่าสหกรณ์ออมทรัพย์ที่ได้นำการประมาณการล่วงหน้าเกี่ยวกับกระแสเงินสดได้มาและใช้ไปมาใช้ในการบริหารสภาพคล่องอย่างมีประสิทธิภาพ

ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัยข้อ 4 อาจเนื่องมาจาก สหกรณ์ออมทรัพย์ที่สามารถชำระหนี้ได้จัดทำประมาณการกระแสเงินสดเหมาะสมและใช้บริหารสภาพคล่องอย่างมีประสิทธิภาพ การจัดทำประมาณการกระแสเงินสดได้มาและใช้ไปล่วงหน้า ทำให้ทราบว่าในช่วงเวลานั้นมียอดเงินสดขาดดุลหรือยอดเงินสดเกินดุลเท่าไร เพื่อ

ที่จะได้พิจารณาให้เงินกู้ พิจารณาระดมทุน หรือกู้เงินจากแหล่งต่างๆ ตามความเหมาะสม (ทัศนีย์ ตั้งพัฒนาศิริ, 2544, หน้า 59) ส่วนสหกรณ์ออมทรัพย์ที่ไม่สามารถชำระหนี้ได้ อาจมีการจัดทำประมาณการกระแสเงินสดไม่เหมาะสม การนำไปใช้จึงขาดประสิทธิภาพ หรือมีปัจจัยอื่นที่ไม่ได้กำหนดไว้ในแผนงาน เช่น ขยายวงเงินกู้ให้แกสมาชิก และ/ หรือขยายวงระยะเวลาชำระหนี้ให้แก่สมาชิก เป็นต้น

สมมติฐานการวิจัยข้อ 5 ในการวิเคราะห์สินเชื่อสหกรณ์ออมทรัพย์ที่ไม่ได้พิจารณาปัจจัยอื่นที่อาจส่งผลต่อความสามารถในการชำระหนี้ของผู้กู้ โดยพิจารณาตามระเบียบและหลักเกณฑ์ที่กำหนดเท่านั้น จะมีความสามารถในการชำระหนี้ต่ำกว่า สหกรณ์ออมทรัพย์ที่พิจารณาปัจจัยอื่นที่อาจส่งผลต่อความสามารถในการชำระหนี้ของผู้กู้ร่วมด้วย

ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัยข้อ 5 อาจเนื่องมาจาก การวิเคราะห์สินเชื่อของสหกรณ์ออมทรัพย์พิจารณาตามระเบียบและหลักเกณฑ์ที่กำหนดเป็นหลักส่วนปัจจัยอื่นเป็นส่วนเสริม เพราะการรวบรวมข้อมูลเป็นเรื่องละเอียดอ่อน ข้อมูลที่ได้ควรถูกต้องเชื่อถือได้ เพราะถ้าข้อมูลคลาดเคลื่อนจะทำให้การตัดสินใจอนุมัติเงินกู้ไม่ถูกต้องตามไปด้วย (ไพศาล เตียวงษ์สุวรรณ, 2546, หน้า 6) นอกจากนี้ การพิจารณาปัจจัยอื่นอาจสร้างความไม่พอใจให้กับสมาชิกในเรื่องของความเท่าเทียมกัน ถ้าไม่ได้กำหนดระเบียบที่ชัดเจน

สมมติฐานการวิจัยข้อ 6 สหกรณ์ออมทรัพย์ที่ขยายวงเงินกู้ และ/หรือ ขยายวงระยะเวลาชำระหนี้ให้แก่สมาชิก มีผลกระทบต่อปัญหาสภาพคล่องของสหกรณ์ จะมีความสามารถในการชำระหนี้ต่ำกว่าสหกรณ์ออมทรัพย์ที่ขยายวงเงินกู้ และ/หรือ ขยายวงระยะเวลาชำระหนี้ให้แก่สมาชิก ไม่มีผลกระทบต่อปัญหาสภาพคล่องของสหกรณ์

ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัยข้อ 6 อาจเนื่องมาจาก สหกรณ์ออมทรัพย์ที่ไม่สามารถชำระหนี้ได้มีเงินทุนภายในจำกัดต้องหาเงินทุนจากภายนอก การขยายวงชำระหนี้ทำให้เงินที่เคยได้รับชำระหนี้รายเดือนลดลงขณะที่เงินให้สมาชิกกู้เพิ่มขึ้นกระแสเงินสดจึงมีปัญหา ส่วนสหกรณ์ออมทรัพย์ที่สามารถชำระหนี้ได้ การขยายวงเงินกู้ และ/ หรือ ขยายวงระยะเวลาชำระหนี้พิจารณาสภาพคล่องของสหกรณ์และความสามารถในการชำระหนี้ของสมาชิกเป็นหลัก วงเงินกู้ที่ให้แกสมาชิกจะไม่สูงมากนัก และระยะเวลาชำระหนี้ก็อยู่ในช่วงเวลาที่สมาชิกสามารถชำระหนี้ได้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดและทฤษฎีการบริหารการเงินในส่วนที่เกี่ยวกับการกำหนดนโยบายสินเชื่อที่ควรกำหนดเงื่อนไขและวงเงินสินเชื่อให้กับผู้กู้ที่เหมาะสมและรอบคอบ ตลอดจน

สามารถควบคุมการชำระคืนเงินกู้ของผู้กู้ได้ (กฤษฎา สังขมณี, 2550 ก, หน้า 59-61; Credit Guru Inc., 2010)

สมมติฐานการวิจัยข้อ 7 สหกรณ์ออมทรัพย์ที่มีการขยายวงเงินกู้ และ / หรือขยายวงระยะเวลาชำระหนี้ให้กับลูกหนี้ที่มีปัญหา จะมีความสามารถในการชำระหนี้ **น้อยกว่า** สหกรณ์ออมทรัพย์ที่ **ไม่มีการ**ขยายวงเงินกู้ และ / หรือขยายวงระยะเวลาชำระหนี้ให้กับลูกหนี้ที่มีปัญหา

ผลการทดสอบไม่สนับสนุนสมมติฐานการวิจัยข้อ 7 อาจเนื่องมาจาก จำนวนหนี้ที่ค้างชำระของลูกหนี้ที่มีปัญหา เมื่อเปรียบเทียบกับลูกหนี้ทั้งหมดของสหกรณ์มีจำนวนน้อยมาก ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นโดยรวมและนำไปสู่ปัญหาสภาพคล่องของสหกรณ์จึงมีน้อย การช่วยเหลือลูกหนี้ที่มีปัญหาด้วยการขยายวงเงินกู้ เพื่อให้ลูกหนี้ที่มีปัญหาสามารถกู้เงินมาชำระหนี้ที่ค้างได้ และ / หรือ การขยายระยะเวลาชำระหนี้ เพื่อให้ลูกหนี้ที่มีปัญหาถูกหักเงินในแต่ละงวดชำระหนี้น้อยลง จะได้มีเงินเหลือไว้ใช้จ่ายมากขึ้น (ปราโมทย์ สรวมนาม, 2547, หน้า 23) จึงไม่มีผลต่อความสามารถชำระหนี้ได้ของสหกรณ์ออมทรัพย์แต่อย่างใด

สมมติฐานการวิจัยข้อ 8 สหกรณ์ออมทรัพย์ที่มีการผ่อนปรนหลักเกณฑ์ในการกู้ยืมให้กับลูกหนี้ที่มีปัญหา จะมีความสามารถในการชำระหนี้ **น้อยกว่า** สหกรณ์ออมทรัพย์ที่ **ไม่มีการ**ผ่อนปรนหลักเกณฑ์ในการกู้ยืมให้กับลูกหนี้ที่มีปัญหา

ผลการทดสอบไม่สนับสนุนสมมติฐานการวิจัยข้อ 8 อาจเนื่องมาจาก โดยปกติสหกรณ์ออมทรัพย์จะมีการกำหนดหลักเกณฑ์ในการกู้ยืมให้แก่สมาชิกที่มีความต้องการกู้ยืม และเป็นลูกหนี้ที่ไม่มีปัญหา แต่กรณีที่มีการผ่อนปรนหลักเกณฑ์เพื่อช่วยเหลือลูกหนี้ที่มีปัญหาให้สามารถกู้ยืมได้นั้น ถ้าพิจารณาจากจำนวนหนี้ที่มีปัญหาเปรียบเทียบกับลูกหนี้ทั้งหมดของสหกรณ์จะพบว่ามีจำนวนน้อยมาก ดังนั้น ผลกระทบที่เกิดขึ้นโดยรวมอันอาจนำไปสู่ปัญหาสภาพคล่องของสหกรณ์จึงมีน้อย

สมมติฐานการวิจัยข้อ 9 สหกรณ์ออมทรัพย์ที่มีลูกหนี้ที่มีปัญหาส่วนหนึ่งมาจากสหกรณ์ขาดการวิเคราะห์สภาพลูกหนี้และหลักประกันเป็นครั้งคราว หรือมีแต่ขาดประสิทธิภาพในการวิเคราะห์ จะมีความสามารถในการชำระหนี้ **น้อยกว่า** สหกรณ์ออมทรัพย์ที่ **ไม่มี**ลูกหนี้ที่มีปัญหาส่วนหนึ่งมาจากสหกรณ์ขาดการวิเคราะห์สภาพลูกหนี้และหลักประกันเป็นครั้งคราว หรือมีแต่ขาดประสิทธิภาพในการวิเคราะห์

ผลการทดสอบไม่สนับสนุนสมมติฐานการวิจัยข้อ 9 อาจเนื่องมาจาก สหกรณ์ออมทรัพย์ส่วนใหญ่มีระบบการหัก

เงินเดือนจากสมาชิกเพื่อชำระหนี้เงินกู้ให้กับสหกรณ์ โอกาสที่จะเกิดความเสียหายจากการที่สมาชิกผิดนัดชำระหนี้จึงมีน้อยมาก (ไพศาล เตียวงษ์สุวรรณ, 2546, หน้า 3) ทำให้หลายสหกรณ์ไม่ค่อยให้ความสำคัญต่อการวิเคราะห์สภาพลูกหนี้ และหลักประกันเป็นครั้งคราวเพื่อป้องกันการเกิดหนี้ที่มีปัญหาในอนาคต นอกจากนี้ สหกรณ์บางแห่งหน่วยงานที่สมาชิกสังกัดจะช่วยแจ้งให้กับสหกรณ์ทราบล่วงหน้าถึงแนวโน้มที่สมาชิกจะมีปัญหาทางการเงิน เพื่อที่สหกรณ์จะได้หาทางป้องกันและแก้ไขปัญหาได้ทันทั่วทั้ง

สมมติฐานการวิจัยข้อ 10 สหกรณ์ออมทรัพย์ที่มีลูกหนี้ที่มีปัญหาส่วนหนึ่งมาจากนโยบายตอบสนองความต้องการเงินกู้ของสมาชิก โดย **ไม่**คำนึงถึงผลกระทบต่อสภาพคล่องของสหกรณ์เท่าที่ควร จะมีความสามารถในการชำระหนี้ **น้อยกว่า** สหกรณ์ออมทรัพย์ที่ **ไม่มี**ลูกหนี้ที่มีปัญหาส่วนหนึ่งมาจากนโยบายตอบสนองความต้องการเงินกู้ของสมาชิก โดย **ไม่**คำนึงถึงผลกระทบต่อสภาพคล่องของสหกรณ์เท่าที่ควร

ผลการทดสอบสนับสนุนสมมติฐานการวิจัยข้อ 10 อาจเนื่องมาจาก สหกรณ์ออมทรัพย์ที่ไม่สามารถชำระหนี้ได้ ต้องการตอบสนองความต้องการเงินกู้ของสมาชิก โดยไม่ได้ให้ความสำคัญในสิ่งเหล่านี้เท่าที่ควร ได้แก่ การกำหนดปริมาณเงินที่เหมาะสมที่จะให้สินเชื่อ การควบคุมคุณภาพของสินเชื่อให้อยู่ในเกณฑ์กำหนด และความสามารถในการชำระหนี้ของสมาชิก การไม่ให้ความสำคัญดังกล่าวมีส่วนทำให้เกิดลูกหนี้ที่มีปัญหา และส่งผลกระทบต่อปัญหาสภาพคล่องของสหกรณ์ ส่วนสหกรณ์ออมทรัพย์ที่สามารถชำระหนี้ได้ จะให้ความสำคัญต่อการกำหนดปริมาณเงินที่เหมาะสมที่จะให้สินเชื่อ มีการควบคุมคุณภาพของสินเชื่อให้อยู่ในเกณฑ์ที่กำหนด รวมทั้งพิจารณาความสามารถในการชำระหนี้ของสมาชิก (ไพศาล เตียวงษ์สุวรรณ, 2546, หน้า 3)

สมมติฐานการวิจัยข้อ 11 สหกรณ์ออมทรัพย์ที่มีลูกหนี้ที่มีปัญหาส่วนหนึ่งมาจากนโยบายหารายได้ เพื่อนำมาจ่ายเงินปันผลโดย **ไม่**คำนึงถึงผลกระทบต่อสภาพคล่องของสหกรณ์เท่าที่ควร จะมีความสามารถในการชำระหนี้ **น้อยกว่า** สหกรณ์ออมทรัพย์ที่ **ไม่มี**ลูกหนี้ที่มีปัญหา ส่วนหนึ่งมาจากนโยบายหารายได้ เพื่อนำมาจ่ายเงินปันผลโดย **ไม่**คำนึงถึงผลกระทบต่อสภาพคล่องของสหกรณ์เท่าที่ควร

ผลการทดสอบสนับสนุนสมมติฐานการวิจัยข้อ 11 อาจเนื่องมาจาก สหกรณ์ออมทรัพย์ที่ไม่สามารถชำระหนี้ได้ มุ่งสนองนโยบายหารายได้เพื่อจ่ายเงินปันผลเป็นหลัก ทำให้ต้องหาเงินทุนให้เพียงพอในการปล่อยกู้ โดยไม่ได้ให้ความสำคัญต่อการ Matching fund ไม่คำนึงถึงสภาพคล่องเท่าที่

การพัฒนาแบบจำลองสำหรับทำนายความสามารถในการชำระหนี้ของสหกรณ์ออมทรัพย์

ควร และมุ่งเน้นปล่อยเงินกู้โดยขาดความระมัดระวังในการวิเคราะห์สินเชื่อ ส่วนสหกรณ์ออมทรัพย์ที่สามารถชำระหนี้ได้ การปล่อยเงินกู้ให้กับสมาชิกจะคำนึงการ Matching fund สภาพคล่อง และความสามารถในการชำระหนี้ของสมาชิกเป็นหลัก ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดและทฤษฎีการบริหารการเงินที่กล่าวว่า รายได้ของสถาบันการเงินก็เหมือนกับสภาพคล่องที่ไม่สามารถพิจารณาได้เพียงด้านเดียว การเน้นทำกำไรมากเกินไปในขณะที่ละเลยด้านสภาพคล่อง และคุณภาพของสินทรัพย์ที่ลงทุนหรือการขยายสินเชื่อจะทำให้สถาบันการเงินประสบความเสียหายได้ ดังนั้น การหารายได้ของสถาบันการเงินควรให้เกิดดุลยภาพระหว่างการบริหารสภาพคล่อง การรักษาคุณภาพของสินทรัพย์จากการใช้เงิน และการหารายได้ (จรรยาบุญสนอง, (ม.ป.ป.), หน้า 258-263; Reed et al. 1984, p. 108)

สมมติฐานการวิจัยข้อ 12 สหกรณ์ออมทรัพย์ที่ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการบริหารการเงิน จะมีความสามารถในการชำระหนี้ **น้อยกว่า** สหกรณ์ออมทรัพย์ที่ไม่ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการบริหารการเงิน

ผลการทดสอบสนับสนุนสมมติฐานการวิจัยข้อ 12 อาจเนื่องมาจาก หลักการสหกรณ์ออมทรัพย์จะให้ความสำคัญกับ “การรวมคน” ก่อนเรื่องเงิน เมื่อกิจการเติบโตขึ้นการไม่ใส่ใจบริหารการเงินเท่าที่ควรอาจทำให้มีปัญหาในการดำเนินงาน ดังนั้น ผู้ทำหน้าที่บริหารการเงินควรเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ ต้องมีกระบวนการในการวิเคราะห์วางแผน และควบคุมทางการเงิน เพื่อให้การบริหารการเงิน

มีประสิทธิภาพ (ไพบูลย์ แก้วเพทาย, 2548 ก, หน้า 58) ซึ่งสหกรณ์ออมทรัพย์ที่ไม่สามารถชำระหนี้ได้ส่วนใหญ่ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการบริหารการเงิน ทำให้บริหารเงินไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ส่วนสหกรณ์ออมทรัพย์ที่สามารถชำระหนี้ได้ส่วนใหญ่มีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการบริหารการเงินเพียงพอ ทำให้บริหารเงินมีประสิทธิภาพ

สมมติฐานการวิจัยข้อ 13 สหกรณ์ออมทรัพย์ที่มีการควบคุมที่ดี เกี่ยวกับการติดตามทวงถาม / เร่งรัดลูกหนี้ที่ชำระหนี้ไม่เป็นไปตามกำหนดสัญญา จะมีความสามารถในการชำระหนี้มากกว่าสหกรณ์ออมทรัพย์ที่ไม่มีการควบคุมที่ดี เกี่ยวกับการติดตามทวงถาม / เร่งรัดลูกหนี้ที่ชำระหนี้ไม่เป็นไปตามกำหนดสัญญา

ผลการทดสอบไม่สนับสนุนสมมติฐานการวิจัยข้อ 13 อาจเนื่องมาจาก โดยข้อบังคับและระเบียบของสหกรณ์ออมทรัพย์ได้กำหนดถึงแนวทางในการติดตาม / เร่งรัดลูกหนี้ที่มีปัญหาชำระหนี้ให้กับสหกรณ์ ซึ่งสหกรณ์ออมทรัพย์ส่วนใหญ่ได้ปฏิบัติตาม แต่อาจแตกต่างกันในแง่ของการควบคุม นอกจากนี้ ถ้าพิจารณาจากจำนวนลูกหนี้ที่ชำระหนี้ไม่เป็นไปตามกำหนด เปรียบเทียบกับลูกหนี้ทั้งหมดจะพบว่ามีจำนวนน้อยมาก ดังนั้น ผลกระทบที่เกิดขึ้นโดยรวมอันอาจนำไปสู่ปัญหาสภาพคล่องจึงมีน้อย

สรุปและอภิปรายผลการพัฒนาแบบจำลอง จากการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติการถดถอยโลจิสติกส์สรุปผลได้ ดังนี้

ตาราง 3: แสดงรายละเอียดตัวแปรอิสระทั้ง 8 ตัวแปร ที่มีผลต่อตัวแปรตาม

Variables in the Equation

	B	S.E.	Wald	df	p-value	Exp(B)	95.0% C.I. for EXP(B)	
							Lower	Upper
Step 1 ^a								
ลูกหนี้เงินกู้ทั้งสิ้นต่อ สินทรัพย์รวม	-.877	.344	6.511	1	.011	.416	.212	.816
เงินกู้ภายนอกต่อ สินทรัพย์รวม	-.407	.151	7.273	1	.007	.665	.495	.895
Loan(1)	-3.363	1.604	4.398	1	.036	.035	.001	.803
Forecast(1)	-4.879	2.257	4.676	1	.031	.008	.000	.633
Extend(1)	-4.216	1.874	5.062	1	.024	.015	.000	.581
Request(1)	-5.573	2.299	5.876	1	.015	.004	.000	.344
Increase(1)	-3.004	1.469	4.180	1	.041	.050	.003	.883
Knowledge(1)	-3.413	1.593	4.588	1	.032	.033	.001	.748
Constant	117.935	43.156	7.468	1	.006	1.653E +051		

a Variable(s) entered on step 1: ลูกหนี้เงินกู้ทั้งสิ้นต่อสินทรัพย์รวม, เงินกู้ภายนอกต่อสินทรัพย์รวม, Loan, Forecast, Extend, Request, Increase, Knowledge.

จากตารางข้างต้น เมื่อพิจารณาจากสถิติทดสอบวอลด์ (Wald test) พบว่า ตัวแปรอิสระทั้ง 8 ตัวแปร มีระดับนัยสำคัญที่สังเกตได้ (p-value) ต่ำกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนด (p-value < .05) แสดงว่า ตัวแปรอิสระเหล่านี้มีผลต่อความสามารถชำระหนี้ได้ของสหกรณ์ออมทรัพย์ ได้แก่ 1. อัตราส่วนลูกหนี้เงินกู้ทั้งสิ้นต่อสินทรัพย์รวม 2. อัตราส่วนเงินกู้ภายนอกต่อสินทรัพย์รวม 3. เงินกู้ยืมจากภายนอกส่วนใหญ่สหกรณ์นำมาให้สมาชิกกู้ 4. การประมาณการล่วงหน้าเกี่ยวกับกระแสเงินสดได้มาและใช้ไปของสหกรณ์ไม่ได้นำมาใช้ในการบริหารสภาพคล่องอย่างมีประสิทธิภาพ 5. การขยายวงเงินกู้ และ/หรือ ขยายวงระยะเวลาชำระหนี้ให้แก่สมาชิกมีผลกระทบต่อปัญหาสภาพคล่องของสหกรณ์ 6. ลูกหนี้ที่มี

ปัญหาส่วนหนึ่งมาจากนโยบายตอบสนองความต้องการเงินกู้ของสมาชิกโดยไม่คำนึงถึงผลกระทบต่อสภาพคล่องของสหกรณ์เท่าที่ควร 7. ลูกหนี้ที่มีปัญหาส่วนหนึ่งมาจากนโยบายหารายได้ เพื่อนำมาจ่ายเงินปันผลโดยไม่คำนึงถึงผลกระทบต่อสภาพคล่องของสหกรณ์เท่าที่ควร และ 8. สหกรณ์ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการบริหารการเงิน

นอกจากนี้ ค่าสัมประสิทธิ์ที่ได้ยังสามารถนำมาใช้ในการคำนวณหาความน่าจะเป็นของการเกิดเหตุการณ์ ซึ่งจะนำมาใช้เป็นแบบจำลองสำหรับทำนายความสามารถในการชำระหนี้ให้กับสหกรณ์ออมทรัพย์ ดังนี้

การพัฒนาแบบจำลองสำหรับทำนายความสามารถในการชำระหนี้ของสหกรณ์ออมทรัพย์

$$b_0 = 117.935, \quad b_1 = - .877, \quad b_2 = - .407, \quad b_3 = - 3.363, \quad b_4 = - 4.879,$$

$$b_5 = - 4.216, \quad b_6 = - 5.573, \quad b_7 = - 3.004, \quad b_8 = - 3.413$$

P(Y)	=	$1 / (1 + e^{-W})$
กำหนดให้ P(Y)	=	ความน่าจะเป็นของการเกิดเหตุการณ์
W	=	$117.935 - .877 (X_1) - .407 (X_2) - 3.363 (X_3) - 4.879 (X_4) - 4.216 (X_5) - 5.573 (X_6) - 3.004 (X_7) - 3.413 (X_8)$
e	=	exponential function
X_1	=	อัตราส่วนลูกหนี้เงินกู้ทั้งสิ้นต่อสินทรัพย์รวม
X_2	=	อัตราส่วนเงินกู้ภายนอกต่อสินทรัพย์รวม
X_3	=	เงินกู้ยืมจากภายนอกส่วนใหญ่สหกรณ์นำมาให้สมาชิกกู้ โดย $X_3 = 0$ ไม่ใช่ และ $X_3 = 1$ ใช่
X_4	=	การประมาณการล่วงหน้าเกี่ยวกับกระแสเงินสดได้มาและใช้ไปของสหกรณ์ไม่ได้นำมาใช้ในการบริหารสภาพคล่องอย่างมีประสิทธิภาพ โดย $X_4 = 0$ ไม่ใช่ และ $X_4 = 1$ ใช่
X_5	=	การขยายวงเงินกู้ และ/หรือ ขยายวงระยะเวลาชำระหนี้ให้แก่สมาชิกมีผลกระทบต่อปัญหาสภาพคล่องของสหกรณ์ โดย $X_5 = 0$ ไม่ใช่ และ $X_5 = 1$ ใช่
X_6	=	ลูกหนี้ที่มีปัญหาส่วนหนึ่งมาจากนโยบายตอบสนองความต้องการเงินกู้ของสมาชิกโดยไม่คำนึงถึงผลกระทบต่อสภาพคล่องของสหกรณ์เท่าที่ควร โดย $X_6 = 0$ ไม่ใช่ และ $X_6 = 1$ ใช่
X_7	=	ลูกหนี้ที่มีปัญหาส่วนหนึ่งมาจากนโยบายหารายได้เพื่อนำมาจ่ายเงินปันผลโดยไม่คำนึงถึงผลกระทบต่อสภาพคล่องของสหกรณ์เท่าที่ควร โดย $X_7 = 0$ ไม่ใช่ และ $X_7 = 1$ ใช่
X_8	=	สหกรณ์ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการบริหารการเงิน โดย $X_8 = 0$ ไม่ใช่ และ $X_8 = 1$ ใช่
ถ้าผลลัพธ์ P(Y)	0.5	ทำนายว่าสหกรณ์ออมทรัพย์ไม่สามารถชำระหนี้ได้
ถ้าผลลัพธ์ P(Y)	> 0.5	ทำนายว่าสหกรณ์ออมทรัพย์สามารถชำระหนี้ได้

ตาราง 4: แสดงการตรวจสอบความเชื่อถือได้ในการทำนายโดยสมการที่มีตัวแปรอิสระ 8 ตัวแปร

กลุ่มลูกหนี้สหกรณ์ออมทรัพย์	สมาชิกกลุ่มตามทำนาย		รวม	
	ลูกหนี้ที่ไม่สามารถชำระหนี้ได้	ลูกหนี้ที่สามารถชำระหนี้ได้		
จำนวน	ลูกหนี้ที่ไม่สามารถชำระหนี้ได้	16	4	20
	ลูกหนี้ที่สามารถชำระหนี้ได้	1	216	217
อัตราร้อยละ	ลูกหนี้ที่ไม่สามารถชำระหนี้ได้	80.0	20.0	100.0
	ลูกหนี้ที่สามารถชำระหนี้ได้	0.5	99.5	100.0

อัตรากำทำนายถูกต้องโดยรวม ร้อยละ 97.9

จากตารางข้างต้น เป็นการตรวจสอบความเชื่อถือได้ในการทำนายโดยสมการที่มีตัวแปรอิสระ 8 ตัวแปร พบว่า จากข้อมูลจริงมีสหกรณ์ออมทรัพย์ที่ไม่สามารถชำระหนี้ได้ 20 ราย ทำนายได้ถูกต้อง 16 ราย คิดเป็นร้อยละ 80.0 ส่วนสหกรณ์ออมทรัพย์ที่สามารถชำระหนี้ได้ 217 ราย ทำนายได้ถูกต้อง 216 ราย คิดเป็นร้อยละ 99.5 และมีอัตรากำทำนายได้อย่างถูกต้องโดยรวมร้อยละ 97.9 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ที่สูง จึงเหมาะสมที่จะนำมาใช้ในการทำนายล่วงหน้าถึงความสามารถในการชำระหนี้ของสหกรณ์ออมทรัพย์ต่อเจ้าหนี้เงินกู้ภายนอกในอนาคต โดยสหกรณ์ออมทรัพย์สามารถนำข้อมูลอัตราส่วนทางการเงิน และวิธีการบริหารจัดการของสหกรณ์มาแทนค่าในแบบจำลองฯ ที่พัฒนาขึ้นนี้ จะทำให้ทราบถึงสถานภาพทางการเงินของสหกรณ์ ตลอดจนเป็นการเตือนภัยล่วงหน้าให้กับสหกรณ์ในการป้องกัน และแก้ไขไม่ให้เกิดความเสี่ยงที่จะกระทบต่อการดำเนินงานของสหกรณ์

จากตัวแปรอิสระทั้ง 8 ตัวแปร ที่มีผลต่อความสามารถในการชำระหนี้ของสหกรณ์ออมทรัพย์ สามารถอธิบายผลได้ตามลำดับ ดังนี้

1. อัตราส่วนลูกหนี้เงินกู้ทั้งสิ้นต่อสินทรัพย์รวม มีผลต่อความสามารถในการชำระหนี้ของสหกรณ์ออมทรัพย์ อาจเนื่องมาจาก โดยปกติการดำเนินงานของสหกรณ์การปล่อยเงินกู้ให้กับสมาชิกจะมีสภาพแท้จริงเป็นการให้กู้ระยะยาว เพราะสมาชิกส่วนใหญ่มีการกู้วนซ้ำ ขณะที่เงินทุนที่สหกรณ์ได้มามีทั้งระยะสั้นและระยะยาว ถ้าสหกรณ์บริหารเงินทุนไม่มีประสิทธิภาพ เช่น บริหารเงินทุนโดยขาดการ Matching fund ให้กู้แก่สมาชิกในอัตราที่สูงเกินไป โอกาสที่สหกรณ์จะ

เกิดปัญหาสภาพคล่องจะเป็นไปได้สูง โดยในงานวิจัยนี้พบว่า $\text{Exp}(B)$ เท่ากับ .416 จะได้ค่า $\text{Exp}(B) - 1$ เท่ากับ -.584 หมายความว่า ถ้าอัตราส่วนลูกหนี้เงินกู้ทั้งสิ้นต่อสินทรัพย์รวมเพิ่มขึ้น 1 หน่วย โอกาสของการชำระหนี้ได้จะลดลงร้อยละ 58.4 ถ้าตัวแปรอื่นๆ คงที่

2. อัตราส่วนเงินกู้ภายนอกต่อสินทรัพย์รวม มีผลต่อความสามารถในการชำระหนี้ของสหกรณ์ออมทรัพย์ อาจเนื่องมาจาก เงินทุนของสหกรณ์ที่มาจากแหล่งเงินทุนภายในมีไม่เพียงพอ ทำให้สหกรณ์ต้องหาจากแหล่งเงินทุนภายนอกโดยการกู้ยืม ซึ่งมีต้นทุนและความเสี่ยงที่สูงกว่าแหล่งเงินทุนภายใน รวมทั้งเงินกู้ยืมมีทั้งระยะสั้นและระยะยาว ขณะที่การให้เงินกู้แก่สมาชิกมีสภาพเป็นระยะยาว ถ้าสหกรณ์บริหารเงินทุนไม่มีประสิทธิภาพ เช่น ไม่คำนึงถึงการ Matching fund (กรมตรวจบัญชีสหกรณ์, 2548) กู้ยืมเงินจากภายนอกสูงเกินไป โอกาสที่สหกรณ์จะเกิดปัญหาสภาพคล่องจะเป็นไปได้สูง โดยในงานวิจัยนี้พบว่า $\text{Exp}(B)$ เท่ากับ .665 จะได้ค่า $\text{Exp}(B) - 1$ เท่ากับ -.335 หมายความว่า ถ้าอัตราส่วนเงินกู้ภายนอกต่อสินทรัพย์รวมเพิ่มขึ้น 1 หน่วย โอกาสของการชำระหนี้ได้จะลดลงร้อยละ 33.5 ถ้าตัวแปรอื่นๆ คงที่

3. เงินกู้ยืมจากภายนอกส่วนใหญ่สหกรณ์นำมาให้สมาชิก มีผลต่อความสามารถในการชำระหนี้ของสหกรณ์ออมทรัพย์ อาจเนื่องมาจาก ความสัมพันธ์ด้านระยะเวลาของเงินกู้ยืมกับเงินให้สมาชิก ซึ่งสหกรณ์ควรมีการวิเคราะห์สัดส่วนเงินทุนที่มีอยู่ว่าเป็นระยะสั้น ระยะปานกลาง และระยะยาวเท่าไร พร้อมทั้งจัดสรรให้เหมาะสมกับระยะเวลา เพื่อป้องกันปัญหาสภาพคล่องในอนาคต (ไพบุลย์ แก้วเพทาย, 2548 ข, หน้า 71) โดยในงานวิจัยนี้พบว่า

การพัฒนาแบบจำลองสำหรับทำนายความสามารถในการชำระหนี้ของสหกรณ์ออมทรัพย์

Exp(B) เท่ากับ .035 จะได้ค่า Exp (B) - 1 เท่ากับ -.965 หมายความว่า ถ้าสหกรณ์ออมทรัพย์เปลี่ยนจากการไม่ได้นำเงินกู้ยืมจากภายนอกส่วนใหญ่ไปให้สมาชิกกู้เป็นนำเงินกู้ยืมจากภายนอกส่วนใหญ่ไปให้สมาชิกกู้ โอกาสของการชำระหนี้ได้จะลดลงร้อยละ 96.5 ถ้าตัวแปรอื่นๆ คงที่

4. การประมาณการล่วงหน้าเกี่ยวกับกระแสเงินสดได้มาและใช้ไปของสหกรณ์ไม่ได้นำมาใช้ในการบริหารสภาพคล่องอย่างมีประสิทธิภาพ มีผลต่อความสามารถในการชำระหนี้ของสหกรณ์ออมทรัพย์ อาจเนื่องมาจาก การจัดทำประมาณการกระแสเงินสดได้มาและใช้ไปล่วงหน้า ทำให้ทราบว่าในช่วงเวลานั้นๆ จะมียอดเงินสดขาดดุล หรือยอดเงินสดเกินดุลเท่าไร เพื่อที่สหกรณ์จะได้พิจารณาให้เงินกู้พิจารณาระดมทุน หรือกู้เงินจากแหล่งต่างๆ ตามความเหมาะสม (ทัศนีย์ ตั้งพัฒนาศิริ, 2544, หน้า 59) โดยในงานวิจัยนี้พบว่า Exp(B) เท่ากับ .008 จะได้ค่า Exp (B) - 1 เท่ากับ -.992 หมายความว่า ถ้าสหกรณ์ออมทรัพย์เปลี่ยนจากการได้นำประมาณการล่วงหน้าเกี่ยวกับกระแสเงินสดได้มาและใช้ไปมาใช้ในการบริหารสภาพคล่องอย่างมีประสิทธิภาพเป็นไม่ได้นำมาใช้ โอกาสของการชำระหนี้ได้จะลดลงร้อยละ 99.2 ถ้าตัวแปรอื่นๆ คงที่

5. การขยายวงเงินกู้ และ/หรือ ขยายวงระยะเวลาชำระหนี้ให้แก่สมาชิกมีผลกระทบต่อปัญหาสภาพคล่องของสหกรณ์ มีผลต่อความสามารถในการชำระหนี้ของสหกรณ์ออมทรัพย์ อาจเนื่องมาจาก การขยายวงเงินกู้ให้แก่สมาชิกจำเป็นต้องหาเงินทุนมารองรับ ประกอบกับการขยายวงชำระหนี้ก็ส่งผลทำให้เงินที่เคยได้รับชำระหนี้รายเดือนกลับลดลง ขณะที่เงินให้สมาชิกกู้กลับเพิ่มขึ้น ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อสภาพคล่อง โดยในงานวิจัยนี้พบว่า Exp (B) เท่ากับ .015 จะได้ค่า Exp (B) - 1 เท่ากับ -.985 หมายความว่า ถ้าสหกรณ์ออมทรัพย์เปลี่ยนการขยายวงเงินกู้ และ/หรือ ขยายวงระยะเวลาชำระหนี้ให้แก่สมาชิกจากไม่มีผลกระทบต่อปัญหาสภาพคล่องเป็นมีผลกระทบฯ โอกาสของการชำระหนี้ได้จะลดลงร้อยละ 98.5 ถ้าตัวแปรอื่นๆ คงที่

6. ลูกหนี้ที่มีปัญหาส่วนหนึ่งมาจากนโยบายตอบสนองความต้องการเงินกู้ของสมาชิกโดยไม่คำนึงถึงผลกระทบต่อสภาพคล่องของสหกรณ์เท่าที่ควร มีผลต่อความสามารถในการชำระหนี้ของสหกรณ์ออมทรัพย์ อาจเนื่องมาจาก การมุ่งเน้นนโยบายตอบสนองความต้องการเงินกู้ของสมาชิก ทำให้ละเลยหรือขาดความระมัดระวังเกี่ยวกับการกำหนดปริมาณเงินที่เหมาะสมที่จะให้สินเชื่อแก่สมาชิก การควบคุมคุณภาพของสินเชื่อที่ให้แก่สมาชิกให้อยู่ในเกณฑ์ที่

กำหนด ตลอดจนขีดความสามารถในการชำระหนี้ของสมาชิก (ไพศาล เตียววงศ์สุวรรณ, 2546, หน้า 3) จึงมีส่วนทำให้เกิดลูกหนี้ที่มีปัญหาในอนาคต ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อปัญหาสภาพคล่องของสหกรณ์ โดยในงานวิจัยนี้พบว่า Exp(B) เท่ากับ .004 จะได้ค่า Exp (B) - 1 เท่ากับ -.996 หมายความว่า ถ้าเปลี่ยนจากไม่มีลูกหนี้ที่มีปัญหาจากนโยบายตอบสนองความต้องการเงินกู้ฯ เป็นมีลูกหนี้ที่มีปัญหาจากนโยบายดังกล่าว โอกาสของการชำระหนี้ได้จะลดลงร้อยละ 99.6 ถ้าตัวแปรอื่นๆ คงที่

7. ลูกหนี้ที่มีปัญหาส่วนหนึ่งมาจากนโยบายหารายได้ เพื่อนำมาจ่ายเงินปันผลโดยไม่คำนึงถึงผลกระทบต่อสภาพคล่องของสหกรณ์เท่าที่ควร มีผลต่อความสามารถในการชำระหนี้ของสหกรณ์ออมทรัพย์ อาจเนื่องมาจาก การมุ่งเน้นนโยบายหารายได้จำเป็นต้องหาเงินทุนมาให้เพียงพอในการปล่อยเงินกู้โดยไม่คำนึงถึงผลกระทบต่อสภาพคล่องเท่าที่ควร ซึ่งการมุ่งเน้นปล่อยเงินกู้อาจขาดความระมัดระวังในการวิเคราะห์สินเชื่อ จึงมีส่วนทำให้เกิดลูกหนี้ที่มีปัญหาในอนาคต โดยในงานวิจัยนี้พบว่า Exp (B) - 1 เท่ากับ -.950 หมายความว่า ถ้าเปลี่ยนจากไม่มีลูกหนี้ที่มีปัญหาจากนโยบายหารายได้ฯ เป็นมีลูกหนี้ที่มีปัญหาจากนโยบายดังกล่าว โอกาสของการชำระหนี้ได้จะลดลงร้อยละ 95.0 ถ้าตัวแปรอื่นๆ คงที่

8. สหกรณ์ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการบริหารการเงิน มีผลต่อความสามารถในการชำระหนี้ของสหกรณ์ออมทรัพย์ อาจเนื่องมาจาก ผู้ทำหน้าที่บริหารการเงินควรเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเป็นอย่างดี โดยต้องมีความรู้ในการวิเคราะห์ วางแผน และควบคุมทางการเงิน เพื่อให้การบริหารการเงินมีทิศทางที่ชัดเจนและมีประสิทธิภาพ (ไพบูลย์ แก้วเพทาย, 2548 ก, หน้า 58) ถ้าสหกรณ์ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการบริหารการเงิน จะส่งผลทำให้การบริหารการเงินไม่มีประสิทธิภาพ และกระทบต่อปัญหาสภาพคล่อง โดยในงานวิจัยนี้พบว่า Exp(B) เท่ากับ .033 จะได้ค่า Exp (B) - 1 เท่ากับ -.967 หมายความว่า ถ้าเปลี่ยนจากการไม่ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการบริหารการเงินเป็นขาดบุคลากร โอกาสของการชำระหนี้ได้จะลดลงร้อยละ 96.7 ถ้าตัวแปรอื่นๆ คงที่

โดยผลจากการวิจัยดังกล่าวข้างต้น ไม่สอดคล้องกับผลงานวิจัยของนักวิจัยบางราย ได้แก่

Braga, Bressan, Colosimo, and Bressan (2006) ได้พัฒนาแบบจำลองเพื่อใช้ในการทำนายล่วงหน้า

เกี่ยวกับความสามารถในการชำระหนี้ของสหกรณ์ออมทรัพย์ ต่อเจ้าหนี้ โดยวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน 15 อัตราส่วน พบว่า แบบจำลองที่พัฒนาขึ้นสามารถนำมาใช้เตือนภัยล่วงหน้าถึงความสามารถในการชำระหนี้ของสหกรณ์ออมทรัพย์ต่อเจ้าหนี้ได้ดี โดยมีอัตราการทำนายได้อย่างถูกต้องร้อยละ 79 และมีอัตราส่วนทางการเงินเพียง 3 อัตราส่วน ที่มีผลต่อความสามารถในการชำระหนี้ของสหกรณ์ออมทรัพย์ ได้แก่ 1. อัตราส่วนสินทรัพย์หมุนเวียนต่อหนี้สินหมุนเวียน 2. อัตราส่วนค่าใช้จ่ายด้านบุคลากรต่อรายได้ทั้งสิ้น และ 3. อัตราส่วนเงินกู้ยืมภายนอกต่อทุนเรือนหุ้น

Catanach and Perry (2001) ได้พัฒนาแบบจำลองเพื่อใช้ในการทำนายสหกรณ์ออมทรัพย์ที่มีปัญหาทางการเงิน โดยวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน 23 อัตราส่วน พบว่า มีอัตราส่วนทางการเงินเพียง 4 อัตราส่วน ที่มีผลต่อปัญหาทางการเงินของสหกรณ์ออมทรัพย์ ได้แก่ 1. อัตราส่วนทุนเรือนหุ้นต่อสินทรัพย์รวม 2. อัตราการเปลี่ยนแปลงของกำไรจากค่าธรรมเนียมต่อรายได้จากเงินให้กู้ยืมปัจจุบันกับงวดที่แล้ว 3. อัตราส่วนหลักทรัพย์ ค่าประกันต่อเงินให้กู้รวม และ 4. อัตราส่วนเงินกู้สามัญต่อเงินให้กู้รวม

Tan and Dihardijo (2001) ได้พัฒนาแบบจำลองด้านการเงิน เพื่อใช้ในการทำนายสหกรณ์ออมทรัพย์ที่มีปัญหาทางการเงิน โดยวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน 13 อัตราส่วน พบว่า มีอัตราส่วนทางการเงินเพียง 4 อัตราส่วน ที่มีผลต่อแบบจำลองที่พัฒนาขึ้น ได้แก่ 1. ค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ 2. อัตราส่วนค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานต่อสินทรัพย์รวม 3. อัตราส่วนทุนเรือนหุ้นและทุนสำรองและส่วนเกินค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญต่อสินทรัพย์รวม และ 4. อัตราส่วนกำไรจากการดำเนินงานต่อสินทรัพย์รวม

ปัจจัยที่อาจทำให้ผลงานวิจัยนี้ไม่สอดคล้องกับผลงานวิจัยอื่น อาจเนื่องมาจากสภาพแวดล้อมที่ส่งผลกระทบต่อการทำงานของสหกรณ์ออมทรัพย์ทั้งภายในและภายนอกแตกต่างกัน การกำหนดนโยบายและการวางแผนกลยุทธ์จะปรับใช้ตามความเหมาะสม ซึ่งสหกรณ์ออมทรัพย์ในประเทศไทยจะมีลักษณะเฉพาะที่แตกต่างจากต่างประเทศ เช่น มีการดำเนินงานที่ค่อนข้างแตกต่างจากสถาบันการเงิน มีการกีดกันซ้ำทำให้ไม่เห็นสภาพหนี้ที่มีปัญหาที่แท้จริง เป็นต้น นอกจากนี้ ความแตกต่างในด้านเศรษฐกิจตลอดจนสังคมของแต่ละประเทศก็ส่งผลทำให้ผลงานวิจัยในแต่ละประเทศมีความแตกต่างกัน

การพัฒนาแบบจำลองสำหรับทำนายความสามารถในการชำระหนี้ของสหกรณ์ออมทรัพย์

บรรณานุกรม

กฤษฎา สังขมณี (2550 ก), *การเงินและการธนาคาร*, เรื่องแสงการพิมพ์ (2002), กรุงเทพมหานคร.

กฤษฎา สังขมณี (2550 ข), *การจัดการสินเชื่อ (พิมพ์ครั้งที่ 2)*, ธนัทชการพิมพ์, กรุงเทพมหานคร.

กรมตรวจบัญชีสหกรณ์, ส่วนวิจัยและพัฒนาสารสนเทศทางการเงิน สำนักเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (2548), *คู่มือการประยุกต์ใช้ CAMELS ANALYSIS วิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจทางการเงินของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร*, กรุงเทพมหานคร: ผู้แต่ง.

กรมตรวจบัญชีสหกรณ์, ส่วนวิจัยและพัฒนาสารสนเทศทางการเงิน สำนักเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (2550), *สารสนเทศนำรัฐทางการเงินของสหกรณ์ทุกประเภท ปี 2549*, กรุงเทพมหานคร: ผู้แต่ง.

กรมส่งเสริมสหกรณ์ 2546, *แผนพัฒนาการสหกรณ์ พ.ศ. 2546 – 2549*, ค้นเมื่อ 10 สิงหาคม 2548, จากเว็บไซต์กรมส่งเสริมสหกรณ์, <<http://www.cpd.go.th>>.

จรรยา บุญสนอง (ม.ป.ป.), 'การบริหารแหล่งเงินทุน การลงทุน และการบริหารสินทรัพย์และหนี้สิน', *คู่มือการเงินการธนาคารสำหรับนักการธนาคารไทย สมาคมสถาบันการศึกษาการธนาคารและการเงินไทย*, 258-263.

ทัศนีย์ ตั้งพัฒนาศิริ 2544, 'การวัดความเสี่ยงด้านสภาพคล่องของสหกรณ์ออมทรัพย์', *ประมวลบทความเกี่ยวกับสหกรณ์ออมทรัพย์*, เล่ม 15 (เมษายน), หน้า 59.

ธนาคารแห่งประเทศไทย 2541, *วิกฤตการณ์ทางการเงินในภูมิภาคเอเชีย [Data file]*, จากเว็บไซต์ธนาคารแห่งประเทศไทย, <<http://www.bot.or.th/bothomepage/Databank/ArticlesAndPublications/Articles/BulletinArticles/A-May-41.pdf>>.

ปราโมทย์ สรวมนาม 2547, 'สหกรณ์กับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในยุคปัจจุบัน', *ประมวลบทความเกี่ยวกับสหกรณ์ออมทรัพย์*, เล่ม 18 (เมษายน), หน้า 9, 23.

ปัญญา หิรัญรัตน์ 2546, 'บทบาทของการวิจัยทางสหกรณ์', *วิธีการวิจัยทางสหกรณ์ หน่วยที่ 8 - 15 มหาวิทยาลัยสุโขทัย*

บรรณานุกรม, หน้า 17.

ไพบูลย์ แก้วเพทาย 2548 ก, 'การบริหารการเงิน', *ประมวลบทความเกี่ยวกับสหกรณ์ออมทรัพย์*, เล่ม 19 (เมษายน), หน้า 58.

ไพบูลย์ แก้วเพทาย 2548 ข, 'งบการเงินและประโยชน์ของงบการเงิน', *ประมวลบทความเกี่ยวกับสหกรณ์ออมทรัพย์*, เล่ม 19 (เมษายน), หน้า 71.

ไพศาล เตียวงษ์สุวรรณ 2546, 'การบริหารจัดการเงินกู้และการลงทุนจากส่วนที่เหลือจากการปล่อยกู้ของสหกรณ์ออมทรัพย์', *ประมวลบทความเกี่ยวกับสหกรณ์ออมทรัพย์*, เล่ม 17 (เมษายน), หน้า 3.

ไพศาล เตียวงษ์สุวรรณ 2544, 'ความเสี่ยงกับการบริหารเงินของสหกรณ์ออมทรัพย์', *ประมวลบทความเกี่ยวกับสหกรณ์ออมทรัพย์*, เล่ม 15 (เมษายน), หน้า 45.

มนตรี ช่วยชู 2546, 'สัญญาเงินกู้ยืมด้านการเงินการบัญชีในสหกรณ์ออมทรัพย์', *ประมวลบทความเกี่ยวกับสหกรณ์ออมทรัพย์*, เล่ม 17 (เมษายน), หน้า 25.

มนตรี ช่วยชู 2550, 'การบริหารการ

- เงินและเศรษฐกิจปี 2551', เอกสารประกอบการบรรยายให้กับสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ภาคเหนือ', โรงแรมวังคำ จังหวัดเชียงราย (พฤศจิกายน).
- สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จำกัด 2549, การสหกรณ์ไทย [Data file], จากเว็บไซต์สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จำกัด, <<http://savings.tu.ac.th/menu/cooper.htm>>.
- สุภางศ์ จันทวานิช (2547), วิธีสำรวจเชิงคุณภาพ (พิมพ์ครั้งที่ 12), โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร.
- สำนักงานสหกรณ์จังหวัดนราธิวาส 2549, สหกรณ์ออมทรัพย์ [Data file], จากเว็บไซต์สำนักงานสหกรณ์จังหวัดนราธิวาส, <<http://www.naracoop.com/education/type/money.htm>>.
- องอาจ นัยพัฒน์ (2551), วิวิธวิทยาการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์ (พิมพ์ครั้งที่ 3), สามลดา, กรุงเทพมหานคร.
- อุกฤษฏ์ ปัทมานันท์ และรัตพงษ์ สอนสุภาพ 2550, 'ธนาคารพาณิชย์ไทยหลังวิกฤตเศรษฐกิจ: พลวัตการปรับตัวและการแข่งขันใหม่', รายงานการวิจัยมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, สารสังเขปค้นเมื่อ 25 พฤษภาคม 2550, จาก<http://econ.tu.ac.th/seminar/seminar__jan15__ukrit.doc>. pp. 401-417.
- Credit Guru Inc. 2010, *Managing Credit: Is your Credit Policy Profitable?*, Credit Guru Inc, viewed 10 August 2010, <<http://www.creditguru.com/guestarticle44.htm>>.
- Das, D. K. 2000, 'Asian crisis: Distilling critical lessons', *United Nations Conference on Trade and Development*, No. 152.
- Davis, D. 2000, *Business research for decision making (5th ed)*, R. R. Donnelley – Crawfordsville, United States of America.
- Braga, J. M., Bressan, F. G. V., Colosimo, A. E. & Bressan, A. A. 2006, ' Investigating the solvency of brazilian credit unions using a proportional hazard model', *Annals of Public and Cooperative Economics*, 77(1), pp. 83-106.
- Catanach, Jr. A. H. & Perry, S. E. 2001, ' An evaluation of the survival model's contribution to thrift institution distress prediction', *Journal of Managerial Issues*, 13(4), pp. 401-417.
- Antonio A. C. & Carlos B. L. 2001, ' Some measures Of financial fragility in the chilean banking system: An early warning indicators application', *Central Bank of Chile: Working Papers*, No. 117.
- Babbie, E. 2004, *The practice of social research (10th ed)*, Wadsworth / Thomson Learning, United States of America.
- Farm Credit Administration [FCA] 2005, *FCA examination manual EM-135 financial institution rating system*, viewed 9 June 2006, <<http://www.fca.gov/examman.nsf>>.
- Jaikengkit, A. 2004, ' Corporate governance and financial distress: An empirical analysis – the case of Thai financial institutions', PhD thesis, Case Western Reserve University.
- Levisauskaite, K. & Kaupelyte, D. 2005, ' Risk management

การพัฒนาแบบจำลองสำหรับทำนายความสามารถในการชำระหนี้ของสหกรณ์ออมทรัพย์

- in Credit Unions: Tendencies and impact on the sector's development in Lithuania', *Organizacija Vadyba: Sisteminiai Tyrimai*, 33, ABI/INFORM Global , pp. 63-83.
- Narongtanupon, P. 2000, 'Three essays on commercial banks and financial distress', *Unpublished doctoral dissertation*: Indiana University.
- Rahman, S., Tan, L. H., Hew, L. O. & Tan, S. Y. 2004, 'Identifying financial distress indicators of selected banks in Asia', *Asian Economic Journal*, 18(1), pp. 45-57.
- Reed, E. W., Cotter, R. V., Gill, E. K. & Smith, R. K. 1984, *Commercial banking (3rd ed.)*, Prentice Hall, United States of America.
- Schenk, C. R. 2000, 'Another asian financial crisis: Monetary links between Hong Kong and China 1945-50'. *Modern Asian Studies*, 34(3), pp. 739 -764.
- Suvachittanont, W. 2002, 'The role of Thai identity in the 1997 crisis and beyond', *Unpublished doctoral dissertation*: Michigan Technological University.
- Tan, W. N. C. & Dihadjio, H. 2001, 'A study on using artificial neural networks to develop an early warning predictor for credit union financial distress with comparison to the probit model', *Managerial Finance*, 27(4), ABI/INFORM Global , pp. 56-77.
- Vannukul, V. 2002, 'Thailand's economic crisis of 1997: It's continuation and possible cure: A case study', PhD thesis, Capella University.